Ogólnokrajowy tygodnik SZ "Związek Polaków na Białorusi"

GŁOS znad Niemna

Nigdy jeden Naród nie może rozwijać się za cenę drugiego, za cenę jego uzależnienia, podboju, zniewolenia, za cenę jego eksploatacji, za cenę jego śmierci

Jan Paweł II

20 września 2002r. Nr 38(539) Index 63863 Rok założenia 1989

Strażnicy Golgoty Wschodu

... Pamiętać będą o tym pokolenia, Sybir — Polaków katorżnicza ziemia

Sybir... To historia polskich
Doznań martyrologicznych...
A nie zwykłe określenie
Terenów geograficznych...
To setki tysięcy mogił
Naszych ojców — Sybiraków...
Tych, co padli za Ojczyznę!
Na dwuwiecznym zesłań szlaku!!!

Nie zważając na deszcz i chłód około trzech tysięcy osób - Sybiracy i kombatanci z całej Polski oraz z Grodzieńszczyzny, Lidy, Baranowicz i Zelwy, duchowieństwo, wojsko, przedstawiciele władz, harcerze, zuchy, młodzież szkolna i białostoczanie - wzięło udział w II Ogólnopolskim Marszu Żywej Pamięci Polskiego Sybiru, który odbył się w Białymstoku. Głównym organizatorem uroczystości był Związek Sybiraków i prezydent Białegostoku.

Wiodącą ideą tego przedsięwzięcia jest oddanie hołdu martwym przez żyjących — czynna nauka historii.

Zbiórka uczestników marszu przy Pomniku Katyńskim

Stąd i wzięła się nazwa: Marsz Żywej Pamięci. Dla wszystkich uczestników udział w marszu był dużym przeżyciem, a dla harcerzy oraz licznie zgromadzonej młodzieży naoczną lekcją historii, ale nie tylko. Może właśnie to, że młodzi zobaczyli Sybiraków, pozwoli rewidować i obalić obiegowe stereotypy.

Program uroczystości podzielony był na dwa dni: w pierwszym — odbyło się odsłonięcie „Panoramy Golgoty Wschodu Polskich Zesłańców", otwarcie wystawy pt. „Sybiracy — deportacja obywateli polskich w głąb ZSRR w latach 1939-1941", przygotowanej przez Komisję Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Instytutu Pamięci Narodowej — Oddział w Białymstoku, wysłuchanie referatu prof. dr. hab. Cezarego Kukły „Sowiecki terror na polskich Kresach Wschodnich" i część artystyczna. Wystawy tej nie sposób oglądać zbyt długo. Wzruszenie chwyta za gardło i wyciska łzy. Zebrane eksponaty w muzeum Sybiraków przedstawiają dzieje wywózek na Syberię i do obozów pracy, gorycz i nieszczęście. W jednej z gablot znajduje się różaniec z chleba, zniszczony modlitewnik, obrazki świętych, które na pewno pomogli przetrwać.

Czytaj na str. 9

POLSKA

IV rozbiór

63. rocznica agresji sowieckiej na Polskę obchodzona była w całym kraju. Zorganizowano wiele uroczystości upamiętniających te wydarzenia. W Warszawie przed Pomnikiem Poległym i Pomordowanym na Wschodzie odmówiona została modlitwa ekumeniczna i odczytano apel poległych.

17 września 1939 roku o świcie Armia Czerwona przekroczyła granice Polski. Propaganda radziecka nazwała agresję na Polskę „wyprawą wyzwoleńczą" w obronie ludności Zachodniej Ukrainy i Białorusi. W istocie czwarty rozbiór Polski był dokładnie zaplanowany. Sowiecka agresja na Polskę była konsekwencją podpisanego miesiąc wcześniej niemiecko-rosyjskiego paktu Ribbentrop — Mołotow o wspólnym uderzeniu i podziale Polski. Rosjanie zajęli ponad połowę terytorium ówczesnej Polski.

Konsekwencją tej napaści był mord katyński. Z rozkazu najwyższych władz ZSRR zostało zamordowanych ponad 25 tysięcy Polaków.

Ojczyzna pamięta

Kaplicę Matki Bożej Katyńskiej w Katedrze Polowej Wojska Polskiego w Warszawie poświęcił prymas Polski kard. Józef Glemp. Uroczystość poprzedziło nabożeństwo ekumeniczne i oratorium „W hołdzie ofiarom Katynia, Charkowa, Miednoje". W uroczystościach z udziałem prezydenta wzięli udział przedstawiciele rodzin katyńskich.

Biskup polowy Wojska Polskiego gen. dywizji Sławoj Leszek Głódź powiedział podczas uroczystości poświęcenia: *„Przywracamy naszej pamięci pomordowanych rodaków w Katyniu. Możemy raz jeszcze naszym braciom i jedynej kobiecie śp. porucznik Joannie Antoninie Lewandowskiej powiedzieć, że w ojczyźnie naszej, nawet w czasie największego ucisku nie zginęła nawet na chwilę pamięć o waszym męczeństwie, o waszej ofierze".*

Biskup polowy przypomniał, że trzy dzwony, które zostały poświęcone przed frontonem tej katedry, są już rachunkiem sumienia na trzech wojennych cmentarzach: Charkowie, Katyniu i Miednoje.

W kaplicy Matki Bożej Katyńskiej Mauzoleum umieszczona została niezwykła płaskorzeźba z wizerunkiem Matki Bożej Ostrobramskiej, która powstała w Kozielsku. Jest to sosnowa deseczka, o niewielkich rozmiarach, oderwana z obozowej pryczy. Na awersie widnieje wizerunek Matki Boskiej Ostrobramskiej. Na rewersie została wyryta data: Kozielsk 28.02.1940 rok.

W kaplicy zostały umieszczone też tablice z nazwiskami 15 tys. polskich oficerów zamordowanych w Katyniu, Charkowie i Miednoje oraz siedem tablic z napisem NN — upamiętniających siedem tysięcy polskich oficerów zamordowanych w tych miejscach, a których szczątków nie udało się dotychczas odnaleźć i zidentyfikować.

WIADOMOŚCI/AD

ISSN 1563-3233

BARANOWICZE

Trzydziestu odważnych

Przy dźwiękach uroczystego marszu trzydziestu sześciolatków nieśmiało wchodziło do auli Domu Polskiego w Baranowiczach. Społeczna Szkoła Polska 15 września pasowała swoich nowych uczniów, którzy tego dnia stali się równoprawnymi członkami jej sześciusetosobowej uczniowskiej rodziny.

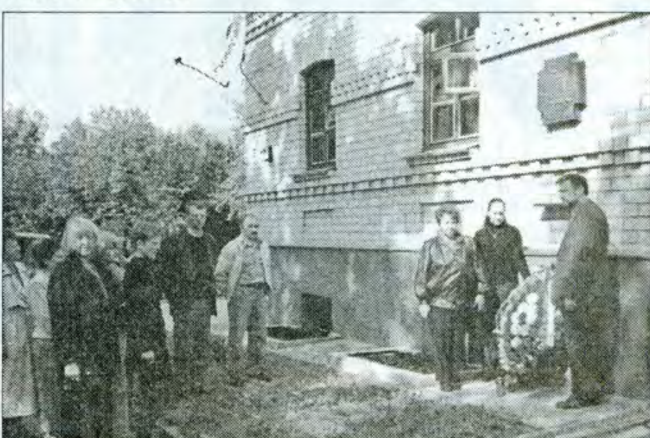
Po błogosławieństwie na rozpoczęcie roku szkolnego i poświeceniu przyborów szkolnych w patronującym szkole kościele pw. Podwyższenia Krzyża Świętego, uczniowie razem ze swoimi rodzicami i dziadkami zebrali się na uroczystości w Domu Polskim. Symbolicznego pasowania, już 16-go w historii szkoły, przez dotknięcie ramienia ucznia

dużym ołówkiem, dokonali Romuald Kunat, Konsul Generalny RP w Brześciu oraz Jerzy Górny, dyrektor NIK z Warszawy. Harcerze wręczyli plecaki — prezent od hojnych sponsorów szkoły, a Anżelika Borys, wiceprezes ds. Oświaty ZPB, osłodziła ten uroczysty moment czekoladkami.

czytaj na str. 5

FOTO W **Głosie**

Składanie wieńca przy tablicy pamiątkowej ofiarom stalinizmu przy Siedzibie ZPB w Grodnie 17 września przez działaczy Związku

Ogłoszenie

Oddział Miejski ZPB w Grodnie zaprasza na Konferencję Sprawozdawczo-Wyborczą, która odbędzie się 6.10. 2002r. o godz. 10.00 w auli Polskiej Szkoły w Grodnie przy ul. Kurczatowa. Wstęp według legitymacji ZPB.

W numerze:

ROCZNICA

DUMA POLSKIEGO LOTNICTWA

Siedemdziesiąt lat temu w katastrofie lotniczej w Cierlicku na Zaolziu zginęli dwaj legendarni polscy lotnicy — Franciszek Żwirko i Stanisław Wigura.

Franciszek Żwirko

Z tej okazji odbyły się uroczystości upamiętniające tę rocznicę. Wzięli w nich udział przedstawiciele parlamentów i rządów z Polski i Czech, a także mieszkańcy Zaolzia.

W miejscu tragedii sprzed 70 lat zostało odprawione ekumeniczne nabożeństwo, które celebrowali wspólnie katoliccy i ewangeliccy księża z obydwu krajów. Na zakończenie uroczystości zebrani obejrzeli pokazy lotnicze w wykonaniu oficerów Szkoły Lotniczej z Dęblina.

1932r. był dobrym rokiem dla polskiego lotnictwa. W sierpniu podczas berlińskiego Challenge'u — największych w owych czasach międzynarodowych zawodów lotniczych Franciszek Żwirko i Stanisław Wigura na samolocie

Stanisław Wigura

RWD-6 zdobyli pierwsze miejsce. Ich zwycięstwo było początkiem wielkich sukcesów polskich skrzydeł na całym świecie.

Radość z sukcesu nie trwała długo. Dwa tygodnie po zwycięstwie Challenge'u Żwirko i Wigura mieli wziąć udział w mitingu lotniczym w Pradze. W połowie drogi do stolicy ówczesnej Czechosłowacji ich samolot wpadł w trąbę powietrzną i runął na ziemię z wysokości ponad stu metrów. Piloci nie przeżyli katastrofy. Najstarsi mieszkańcy Cierlicka na Zaolziu, gdzie doszło do tragedii mówią, że nigdy nie zapomną widoku, jaki zastali na miejscu wypadku.

Na miejscu katastrofy stoi dziś pomnik upamiętniający znakomitych polskich lotników. Tu od 70 lat zawsze we wrześniu zbierają się Zaolziacy, by oddać hołd obydwu bohaterom. Przez lata rocznicowe uroczystości były dla nich okazją do zamanifestowania swej polskości, ale obecnie obchody te mają już zupełnie inny wymiar.

WIADOMOŚCI/AD

Zaplecze Kraju Rad

Pociągi wiozły Polaków wzdłuż północno-wschodniego Kazachstanu...

Kazachstan zamieszkuje dziś ponad 100 tys. naszych rodaków. Oficjalnie zaś mówi się o połowie tej liczby. Najwięcej jest ich nadal (mimo emigracji do Polski) w okolicach Kokszetau, Akmoły, Ałma-Aty i Karagandy.

Są przesiedleńcami z obwodu kamienieckiego, żytomierskiego i winnickiego na Ukrainie — pisał w swej książce pt. „Wspomnienia z Kazachstanu" zmarły w roku 1974 ks. Władysław Bukowiński — wieloletni duszpasterz tamtejszej Polonii. Przesiedlono ich do Kazachstanu w roku 1936.

Całe młode pokolenie jest już urodzone i wychowane w Kazachstanie. Według ostatniego spisu było tutaj 53 tys. ludności polskiej. Faktycznie jest ich znacznie więcej. Starsi Polacy, około siedemdziesiątki, na ogół wcale nieźle mówią po polsku, choć nie bez licznych rusycyzmów i ukrainizmów. Są bardzo pobożni. Wielu z nich zna na pamięć mnóstwo polskich pieśni religijnych, nieraz bardzo starodawnych i w Polsce już zapomnianych. Gorzej jest ze znajomością języka polskiego wśród pokolenia średniego. Zdarzają się niestety i tacy, co nawet nie rozumieją swojej ojczystej mowy. Wśród młodzieży większość nie umie czytać po polsku, choć chętnie się tego uczy.

Polaków z Zachodniej Ukrainy wywieziono do Kazachstanu pod przymusem. Dano im godzinę na spakowanie się i zabranie tylko kilku kilogramów najbardziej potrzebnego sprzętu. Załadowano ich potem, zupełnie jak zwierzęta, w pociągi towarowe i wywieziono. Obiecywano złote góry. Pociągi z przesiedleńcami i silną eskortą NKWD kierowano na Daleki Wschód. Ludziom brakowało jedzenia, wody do picia, opieki lekarskiej. Zaczynali chorować.

Polaków pozbawiono wszystkiego. Zabrano im ziemię, domy, najbliższych. Ówczesna polityka narodowościowa, prowadzona przez dawny ZSRR, stawiała sobie za główny cel rusyfikację wszystkich grup etnicznych i ich całkowite wynarodowienie. To właśnie chciano uczynić z przywiezionymi Polakami. Chciano jednocześnie, rękami Polaków i innych przesiedleńców, uczynić z Kazachstanu zaplecze gospodarcze dla Kraju Rad na wypadek wojny. Wszystko bowiem w tym czasie było jej podporządkowane.

Rząd sowiecki trzymał w tym okresie cały swój naród w atmosferze ciągłego zagrożenia. Ludziom wpajano, że wielkie zdobycze socjalne, które przyniosła im rewolucja mogą być w każdej chwili zabrane przez obce rządy, bojące się nowego i sprawiedliwego systemu społecznego stworzonego przez młode państwo radzieckie. Ludzi trzymano więc w nieustannym strachu i bezwzględnym posłuszeństwie. Tak wyglądała druga strona medalu, taniej propagandy sowieckiej nastawionej na ciemny, zastraszony naród.

O wszystkim decydowały wówczas jednostki — najwyżsi działacze partyjni. Taki system sprawowania władzy niszczył skutecznie wszelkie przejawy samodzielności, zdrowej ekonomii, konkurencji i ograniczał wszystko wyłącznie do decyzji politycznych. Idea, nie praktyka, decydowały o wszystkim. W takich właśnie warunkach przyszło żyć Polakom w Kazachstanie. Doszły do tego jeszcze fatalne warunki bytowania, brak mieszkań, jedzenia, lekarstw i poczucia sprawiedliwości.

Pociągi wiozły Polaków wzdłuż północno-wschodniego Kazachstanu trasą przez Kustanaj, Kokszetau, Akmołe, Karagandę i Ałma Atę. Co pięćdziesiąt, sześćdziesiąt kilometrów ludziom kazano wysiadać i żyć w stepie.

Także nowe warunki klimatyczne nie sprzyjały szybkiej aklimatyzacji. Pierwsze lato roku 1936 było niezmiernie upalne. Temperatura wielokrotnie przekraczała plus 35 i więcej

Kościół polski w Kielerowce

stopni Celsjusza. Było gorąco i sucho. Brakowało wszystkiego. Jako pierwsze zaczęły umierać małe dzieci. Bywało i tak, że w osiedlach odbywało się nawet po dwadzieścia pogrzebów dziennie. Żadnych szans na ich uratowanie nie było. Potem przyszła kolej na starszych.

Najgorsza była jednak zima. Po upalnym lecie step zmienił się w wielkie śnieżne pole. Temperatura spadała nawet do minus trzydziestu kilku stopni. Mroźnie wiatry syberyjskie wywracały najsilniejszych. Ludzie mieszkali całymi rodzinami w jednej lepiance. Częste epidemie dziesiątkowały wszystkich. Było naprawdę ciężko.

Kościół katolicki

Mimo wszystko udało się im zachować świadomość narodową. Stało się to dzięki Kościołowi Katolickiemu, który zawsze w przeszłości stanowił dla naszych rodaków najwyższe dobro duchowe. Ludzie garnęli się do polskich duszpasterzy w chwilach, kiedy było im ciężko. U nich też szukali opieki i wszelkiej pomocy. Dzięki Kościołowi wielu naszych rodaków zachowało swą kulturę i język ojczysty. Polski duszpasterz był tam zawsze kapłanem oraz doradcą i przyjacielem.

Także dla dzisiejszego środowiska polskiego w Kazachstanie ksiądz jest nadal osobą o dużym autorytecie. Jest przez nich szanowany i zawsze bardzo serdecznie przyjmowany. Prawdą jest jednak fakt, że do kościoła nie chodzą już wszyscy. Młode pokolenie wychowano po laicku. Na nabożeństwach spotkać można najczęściej osoby starsze i w średnim wieku. Zachodzą jednak zmiany. Od pewnego czasu organizowane są tam kursy do pierwszej komunii. Dawniej było to zupełnie zakazane. Za nieprzestrzeganie tych przepisów groziła księdzu i rodzicom dzieci poważna kara. Wielu duchownych zamykano też za to do więzienia. Państwo walczyło z Kościołem, uważając religię za zjawisko szkodliwe i nienaukowe.

Pewne powiewy wolności religijnej w Kazachstanie pojawiały się w przeszłości i ginęły. Np. w latach 1955-1957 zaczęto tam otwierać małe kościółki i kaplice katolickie. Działo się to oczywiście bez oficjalnej zgody lokalnych władz. W tych czasach było np. w Karagandzie na zesłaniu kilku księży. Jeden z nich, Litwin dobrze władający językiem niemieckim, otworzył wiosną 1956r. kościółek dla Niemców. W tym samym czasie otworzono również świątynię polską i ukraińską — greckokatolicką. Pieniądze na ten cel zbierano prywatnie.

Ludzie kupowali najpierw dom. Burzyli w nim ściany wewnętrzne i tworzyli jeden duży pokój. Tam ustawiali ołtarz i odprawiano nabożeństwa. Niestety wszystkie trzy kościoły w Karagandzie zostały niebawem zamknięte. Władze, nie licząc się zupełnie z wolą swoich mieszkańców, działały w starym sprawdzonym stylu. Aresztowały też duchownych, zarzucając im działania wbrew prawu.

Praca księży w Kazachstanie nie należała nigdy do lekkich ani bezpiecznych. Zdarzały się wypadki, że wierni nie widzieli kapłana przez 20 lat. Na szczęście mieszkali blisko siebie i mieli oparcie jedni w drugich. W okolicach np. Tainczy były dwie parafie mazurskie. Kiedy przyjeżdżał tam ksiądz, to wierni zjawiali się nawet z okolic oddalonych o czterdzieści, a nawet osiemdziesiąt kilometrów — najczęściej samochodami ciężarowymi — nie zwracając uwagi ani na mrozy, ani upały.

cdn.

Leszek WĄTRÓBSKI
Fot. autora

ELIMINACJE

Wybory studentki roku 2002

7 września br. w Dusznikach Zdroju pięć studentek z Grodna wzięło udział w eliminacjach do półfinału IX edycji Ogólnopolskich Wyborów Studentki Roku 2002. Nie jest to konkurs piękności: poszukiwana jest Kobieta — Ideał. Wcześniej ogólnopolski, a teraz międzynarodowy konkurs od kilku lat organizowany jest przez „Studio Ewa" (Wrocław).

Cóż kobiecie potrzeba do szczęścia? Mężczyźni twierdzą, że męża, ale panie wyznaczają sobie inne cele. Gruby i bogaty mąż był dobry przed stu laty. Wtedy można było zarzucić sieci na stojącego nad grobem kupca, potem spokojnie zamknąć go w sejfie i czekać na spadek (nareszcie zacząć życie pełne przygód!). Teraz kobiety chcą od razu być doceniane, niezależnie i bez względu na wszystko zdobywać wiedzę, chętnie się nią chwaląc. Takie właśnie młode i piękne kobiety biorą udział w wyborach studentki roku.

Po eliminacjach w Dusznikach Zdroju do półfinału zakwalifikowało się 17 studentek z uczelni wyższych z Polski, Litwy, Ukrainy, Czech i oczywiście Białorusi z Grodna. Organizatorzy Konkursu pod przewodnictwem Ewy Jaworskiej dali z siebie wszystko! Ich profesjonalizm sprawił, że pobyt odbył się w bardzo miłej atmosferze, dziewczyny jedynie martwiły się o swój wygląd. Podczas konkursu publiczność znakomicie się bawiła patrząc i słuchając przemówień ładnych, mądrych i utalentowanych dziewcząt. Na zakończenie były kwiaty, prezenty, uśmiechy i gratulacje. Jednak konkurs jest konkursem i powinna być ta najlepsza, tym bardziej, że jest o co walczyć, bo główną wygraną jest samochód oraz wiele innych prezentów. Dziewczyny także będą miały okazję odbycia praktyk zawodowych w najlepszych firmach Polski. O każdej z nich powstanie film i każda będzie miała zrobioną profesjonalną sesję zdjęciową.

Najładniejsze grodnianki, trzymamy kciuki!

Półfinał konkursu zaplanowano na godz. 19.00 w sobotę, 12 października, a jego miejscem będzie Teatr Zdrojowy w Polanicy Zdroju. Natomiast Wielki Finał Wyborów Studentki Roku 2002 odbędzie się w sobotę, 16 listopada w Teatrze Polskim we Wrocławiu. Tegoroczny koncert finałowy został włączony w obchody 300-lecia Uniwersytetu Wrocławskiego.

Trzymajcie kciuki za tę najlepszą!

Anna BUBKO
Wrocław

Zarzuty wobec Polski

17 września odbyła się konferencja prasowa Aleksandra Łukaszenki

Prezydent Białorusi zarzucił Polsce, że prowadzi — jak to określił — „niesamodzielną politykę". Aleksander Łukaszenko zasugerował, że ze względu na długi Polska jest uzależniona od Zachodu.

„Kiedy kilka miesięcy temu spotkali się ministrowie Polski i Białorusi, polscy urzędnicy jeszcze długo musieli się z tego Zachodowi tłumaczyć. Możliwe, że ich zachowanie związane jest z 40 mld dolarów, które Polska jest mu winna" — powiedział Łukaszenko na konferencji prasowej, zorganizowanej w rocznicę powtórnego wyboru na prezydenta.

Dodał, że w tej sytuacji zarzuty stawiane Mińskowi przez Warszawę, iż ten jest w swojej polityce niesamodzielny, *„przekraczają dozwolone granice"*.

Łukaszenko oświadczył, że mimo wszystko Białoruś jest gotowa budować z Polską dobre stosunki sąsiedzkie, jeśli ta również tego chce. *„Nasze serca i dusze są otwarte dla Polaków. Ile by kroków nie zrobiła Polska w kierunku Białorusi, my zrobimy o jeden krok więcej"* — powiedział prezydent.

© IREX

Obiecał, że w najbliższej przyszłości stosunki Białorusi z Zachodem *„znacząco się poprawią"*. Dąży do tego, jego zdaniem, sam Zachód, który chciałby nie tylko rozwijać współpracę gospodarczą z Białorusią, ale również współpracować w dziedzinie obrony. *„Otrzymujemy określone sygnały z Zachodu w tej sprawie"* — podkreślił Łukaszenko.

Zapowiadając zbliżenie z Zachodem, Łukaszenko oskarżył go jednocześnie o to, że w ciągu kilku lat przed zeszłorocznymi wyborami prezydenckimi na Białorusi wydał na białoruską opozycję około 300 mln dolarów.

Mówiąc o sytuacji mińskiej misji OBWE, której praca jest obecnie sparaliżowana — Mińsk nie zgadza się bowiem na przyjazd jej nowego szefa i odmawia przedłużenia akredytacji dotychczasowym pracownikom — białoruski prezydent podkreślił, że *„władze nigdy nie przeszkadzały nikomu w odwiedzeniu Białorusi"*. Rok temu jednak Łukaszenko publicznie oskarżał kierownictwo misji o finansowanie opozycji i zapowiadał, że szefa biura Hansa Georga Wiecka usunie z Białorusi.

Białoruski przywódca jeszcze raz podkreślił priorytetowy — rosyjski — kierunek w swojej polityce. Kategorycznie sprzeciwił się stwierdzeniu, że Białorusini są u Rosjan *„na łaskawym chlebie"*. *„To, że Rosja zgodziła się na sprzedawanie nam ropy i gazu po wewnętrznych rosyjskich cenach i na jednakowe taryfy na przewozy kolejowe, to nie jałmużna. Białoruś też idzie na rękę Rosji, m.in. utrzymujemy jej bazy wojskowe na naszym terenie"* — mówił Łukaszenko. Obiecał też rozliczyć się z rosyjskimi dostawcami gazu, którym Białoruś jest winna ok. 250 mln dolarów.

Ostrzegł też, że maniakalne, jak je nazwał, plany obalenia białoruskiego prezydenta są niewykonalne — *„czy to dla administracji rosyjskiego prezydenta, czy też dla jakiejś innej"*. Był to komentarz do opublikowanego niedawno w rosyjskich i białoruskich gazetach stenogramu rozmowy telefonicznej lidera rosyjskiego Sojuszu Sił Prawicy Borysa Niemcowa z Anatolem Lebiedźką, szefem białoruskiej opozycyjnej Zjednoczonej Partii Obywatelskiej, w której politycy omawiali warianty zmiany władzy na Białorusi przy pomocy Kremla.

Ponad dwugodzinna konferencja prasowa była transmitowana w obydwu programach białoruskiej telewizji. Pytania można było zadawać Łukaszence za pośrednictwem Internetu, przez telefon, a także ze studia w miastach obwodowych, z którymi nawiązano bezpośrednią łączność. Na konferencję prasową akredytowani w Mińsku dziennikarze zostali zaproszeni osobiście przez rzecznika prasowego prezydenta. Niezaproszeni twierdzą, że chodziło o „odsianie" niewygodnych dziennikarzy i uniknięcie tym samym niewygodnych pytań.

ONET. PL/PAP

SZKOLNICTWO

Reformy, reformy...

Podczas konferencji prasowej, która odbyła się 12 września w Obwodowym Komitecie Wykonawczym w Grodnie, kurator oświaty Władimir Gawron odpowiedział na nurtujące pytania dziennikarzy, dotyczące reformy szkolnictwa.

Za szczególnie ważne kurator uznał to, że w roku bieżącym szkoły ogólnokształcące przeszły na 5-dniowy tryb nauczania, co pozwoliło rozstrzygnąć problem przeciążenia uczniów i zmniejszyć siatkę godzin o 10 proc. Natomiast szkoły z pogłębionym procesem nauczania niektórych przedmiotów, jak również licea i gimnazja będą nadal stosować 6-dniowy tryb nauczania.

Władimir Gawron poinformował także o zamknięciu 40 szkół w obwodzie grodzieńskim, w związku z niżem demograficznym. W latach 1987/88 — w klasach początkowych uczyło się 18,5 tys. dzieci, natomiast w 2002/2003 — 11 tys. dzieci. Według analityków ta tendencja potrwa do 2007r.

Podczas konferencji, na której była obecna też wiceprezes ds. oświaty ZPB Anżelika Borys, padły pytania, dotyczące problemów polskiej mniejszości, a mianowicie:

Władimir Gawron

Na podstawie szeregu ustaw RB, rozpracowanych przez Ministerstwo Oświaty RB programów i siatki godzin polska mniejszość narodowa na Białorusi, pobiera naukę swego języka ojczystego — polskiego. Czy ma prawo dyrektor szkoły przekonywać rodziców o tym, że język ten jest wykładany kosztem rosyjskiego i białoruskiego języków? (np. Szkoła nr 12 w Lidzie)

- W tej szkole zebrano 17 podań, tylko rodzice zostali błędnie poinformowani przez pracowników Domu Polskiego i nauczyciela, że język polski będzie wykładany kosztem języka obcego — hiszpańskiego. I na to dostaniecie odpowiedź pisemną.

Czy jest możliwość nauczania języka polskiego, jako drugiego obcego? Czy trzeba przedstawić zaświadczenie o narodowości dziecka, ponieważ w nowych paszportach narodowość nie jest wpisywana? (np. Szkoła nr 9 w Grodnie)

- Żeby uczyć się języka polskiego jako drugiego obcego, nie trzeba dawać żadnego zaświadczenia o narodowości. Tylko nauka języka jako drugiego obcego jest płatna. Natomiast, jeżeli dziecko uczy się języka ojczystego — to jest to bezpłatne i jest wprowadzone do siatki godzin.

Czy rejonowe Kuratorium Oświaty obwodu grodzieńskiego są poinformowane o orzeczeniu Grodzieńskiej Obwodowej Rady Deputowanych z 23 maja 2002r. „O kompleksowym programie pracy z mniejszościami narodowymi"? Czy realizuje się ten program?

- Tak, oczywiście, że są poinformowani. Ten dokument został wysłany pod koniec maja.

Jak bumerang powracało pytanie o białoruskich szkołach: czy w Grodnie istnieje, chociaż jedna klasa początkowa z białoruskim językiem wykładowym? Kurator z przykrością stwierdził, że w Grodnie nie ma, natomiast w rejonie są.

Najwięcej pytań obecnych na konferencji dziennikarzy dotyczyło 10-stopniowej skali ocen.

Iness TODRYK

Ceny paliw 19 września 2002

AI-76	AI-92	AI-95	Olej napędowy
Stacje koncernu "Biełnieftiechim"			
665 0,30*	830 0,35*	910 0,40*	640 0,27*
Stacje kompanii "LUKOIL"			
645	810	930	630

** cena jest podana w USD, * tr.sp. - transport specjalny*

Kurs walut Banku Narodowego 19.09.2002

USD	LIT	RUR	PLN	EURO
1859,00	524,05	58,78	445,66	1809,18

Informacji udzieliła służba SPAS001 tel. 001 СПАС001

MEDIA

Wyrok władzy

Wiktor Iwaszkiewicz, redaktor naczelny gazety „Robotnik", został uznany za winnego pomówienia prezydenta Aleksandra Łukaszenki. 16 września sąd pierwszomajowego rejonu Mińska skazał go na 2 lata ograniczenia wolności. Z uwzględnieniem ustawy amnestyjnej Iwaszkiewicz będzie musiał przebywać w zakładzie półotwartym 1 rok.

„Proces "Robotnika" to ewidentna polityczna zemsta władzy za pozycję, jaką ta gazeta zajęła w czasie kampanii wyborczej" — uważa Żanna Litwina, przewodnicząca Białoruskiego Zrzeszenia Dziennikarzy. W przeddzień ubiegłorocznych wyborów prezydenckich Aleksander Łukaszenko oświadczył, że po wyborach nadejdzie moment wypłaty za to, *„co wyrabiała prasa"*. Proces Iwaszkiewicza, to kolejny wyrok na niezależnych dziennikarzy. Wcześniej na ograniczenie wolności za rzekome pomówienie Aleksandra Łukaszenki zostali skazani dziennikarze grodzieńskiej gazety „Pahonia" Mikoła Markiewicz i Paweł Mażejko. Obserwatorzy twierdzą, że proces Iwaszkiewicza był bardzo podobny do procesu dziennikarzy „Pahoni". Tak samo, jak i w wypadku z „Pahonią" powodem do wszczęcia postępowania karnego posłużył artykuł, który ukazał się w trakcie trwania kampanii prezydenckiej. Podobnie, jak i w wypadku z „Pahonią" ten artykuł nigdy nie został przeczytany przez czytelników gazety. Cały nakład „Robotnika" był aresztowany w drukarni. Nie przeszkodziło to jednak we wszczęciu postępowania karnego przeciwko redaktorowi naczelnemu.

Niemniej jednak proces Iwaszkiewicza zasadniczo różnił się od procesu grodzieńskich dziennikarzy. *„Rozprawa odbywała się za zamkniętymi drzwiami, bo prokurator uważał, że gdybym zeznawał publicznie, byłoby to kolejne pomówienie Aleksandra Łukaszenki"* — powiedział Głosowi Wiktor Iwaszkiewicz. Jeżeli termin procesu grodzieńskich dziennikarzy był wielokrotnie przekładany i w związku z tym rozprawa się ciągnęła przez kilka miesięcy, to proces Iwaszkiewicza odbył się w błyskawicznym tempie. 12 września proces się rozpoczął, a 16 ogłoszono wyrok. *„Na procesie dziennikarzy "Pahoni" władza wypracowała skuteczny sposób prowadzenia procesu nad niezależnymi dziennikarzami. Proces Iwaszkiewicza odbywał się według tego samego scenariusza. Można powiedzieć, że były to procesy bliźniaczo podobne, jednak w Mińsku, w odróżnieniu od Grodna, wszystko było zapięte na ostatni guzik"* — powiedział Głosowi Siergiej Curko, jeden z adwokatów Iwaszkiewicza, który bronił również naczelnego „Pahoni".

Obrona zapowiada odwołanie do sądu obwodowego. Ale nikt nie ma nadziei na uniewinnienie. *„Przy obecnej władzy nie mam szans na rzetelne rozpatrzenie mojej sprawy"* — powiedział Głosowi po ogłoszeniu wyroku Wiktor Iwaszkiewicz.

Andrzej ODLANICKI

AKTUALNOŚCI

REFORMA TELEWIZJI

Kierownictwo Grodzieńskiej telewizji zapowiada wewnętrzne reformy oraz rozpoczęcie szeregu nowych projektów medialnych. Jednak na początek planowane jest kupno nowej aparatury. *„Bez tego niemożliwe jest zwiększenie jakości programów"* — zapewnia nowe kierownictwo telewizji. Pieniądze na to planuje się zdobyć z reklamy oraz świątecznych gratulacji, które są bardzo popularne wśród grodnian. Nie jest wykluczone, że telewizja regionalna będzie emitowana na kanale rosyjskiej telewizji RTR w ramkach projektu „RTR-Białoruś".

PŁATNE PARKINGI

W Grodnie ma powstać sieć płatnych parkingów. Niektóre z nich mają rozpocząć prace jeszcze w tym roku. Ogólnie ma powstać 27 nowych parkingów z pomocą których władze miejskie planują rozwiązać problem z nocnym parkowaniem samochodów w Grodnie. *„Ma to zmniejszyć ilość nocnych kradzieży samochodów"* — przekonani są w Grodzieńskim Komitecie Wykonawczym.

NOWA FIRMA

W Lidzie powstało nowe niemiecko-białoruskie przedsiębiorstwo. Przedsiębiorstwo zostało utworzone przez „Lidasielmasz" i kompanię „Grimme". Nowa firma ma się zajmować produkcją techniki rolniczej. „Lidasielmasz" ma w nowej firmie 46 proc. udziałów, niemiecka kompania — 44 proc., a pozostałe 10 należą do białoruskiego koncernu „Biełresursy".

BIAŁORUS. PL/AO

KRYMINAŁ

Napad na księdza

Nieznani sprawcy napadli na polskiego księdza Władysława Sz. z parafii rzymsko-katolickiej we wsi Niedźwiedzica w obwodzie brzeskim na Białorusi. — To był napad rabunkowy — nie ma wątpliwości uważa milicja. Nocą dwóch zamaskowanych mężczyzn weszło na plebanię. Przestępcy byli wyjątkowo brutalni — bili księdza i kaleczyli go nożem, żądając pieniędzy. Spłoszeni przez kogoś zbiegli. Po opatrzeniu na pogotowiu duchowny wrócił do domu. Jego życiu nie zagraża niebezpieczeństwo — poinformował Konsulat Generalny RP w Brześciu.

GW

Forumowy fenomen

Tarnów-Kielce-Warszawa

Abyście jak najpełniej informowali naszych rodaków o tym, co się dzieje nad Wisłą, w niepodległej i demokratycznej Rzeczypospolitej. Polska zmienia się coraz szybciej. Zyskuje na stabilności politycznej i gospodarczej. Dajcie im odczuć, że polskość jest szczególnym powodem do dumy — że jest nie tylko synonimem chlubnej tradycji, ale oznacza również sukces, dzisiejszy i przyszły.

Aleksander KWAŚNIEWSKI, prezydent RP

Jubileuszowe Forum, które odbyło się w dniach 3-9 września, przeszło już do historii. Dla nas, dziennikarzy spoza granic Polski, jest to okazja przede wszystkim do wymiany doświadczeń i poglądów, nawiązania nowych kontaktów i przyjaźni, odkurzenia starych. Można śmiało powiedzieć, że znane porzekadło „wszyscy Polacy to jedna rodzina" w stu procentach dotyczy forum.

Każdy polski żurnalista, który miał wcześniej zaszczyt brać w nim udział, czeka na nie z utęsknieniem i każdego roku pragnie dołączyć się do „rodziny", główna siedziba której znajduje się w Tarnowie. W tym roku na forum zawitało 150 dziennikarzy z 33 krajów, z Białorusi Halina Ejsmont, redaktor Radia „Grodno", Irena Czerniak, redaktor naczelna miesięcznika PMS „Słowo Ojczyste", Aleksander Kołyszko, redaktor naczelny biuletynu „Ziemia Lidzka" oraz ja.

Honorowy patronat nad X Forum przyjął prezydent Rzeczypospolitej Aleksander Kwaśniewski, a także Senat RP, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Ministerstwo Kultury, Urząd Komitetu Integracji Europejskiej, Wojewoda Małopolski, Wojewoda Świętokrzyski, Marszałek Województwa Świętokrzyskiego, prezydenci Tarnowa i Kielc.

Głównym tematem forum było tradycyjnie to samo zagadnienie — „Rola mediów polonijnych w utrzymywaniu więzi pomiędzy środowiskami polskimi i Polonii a krajem oraz promocja Polski w świecie". Ponadto tematem przewodnim, który co roku ulega zmianie, a tym razem dotyczył sprawy dla Polski najważniejszej, była kwestia „Integracji Polski z Unią Europejską: wyzwania, możliwości, misja".

Oficjalna inauguracja X Jubileuszowego Światowego Forum Mediów Polonijnych odbyła się z udziałem Jolanty Danielak, wicemarszałek Senatu RP oraz przedstawicieli rządu, władz województwa małopolskiego i Tarnowa.

„Nikt tak jak wy nie czuje ducha polskości i nie zna korzeni polskiej kultury, nikt lepiej od was nie potrafi przekazać innym prawdy o Polsce, o meandrach jej historycznych losów, o jej wspaniałym dziedzictwie kulturowym, o złożoności zachodzących obecnie przeobrażeń.

Obok rodziny i szkoły, oprócz wizyt w Ojczyźnie, to właśnie redagowane przez Państwa czasopisma, programy radiowe i telewizyjne są źródłem wiedzy o Polsce, są niekończącą się lekcją języka polskiego. Dlatego tak ważne jest, aby media promowały wartości obecne od zarania dziejów w kulturze polskiej, wartości, które stanowią o jej sile i niepowtarzalności" — podkreśliła wicemarszałek podczas swego wystąpienia na forum.

W Tarnowie wysłuchaliśmy referatów programowych, podsumowaliśmy X Międzynarodowy Konkurs Literacki „ Powroty do źródeł", odbyły się dwie konferencje, a wieczorem po raz pierwszy odbyła się Wielka Gala Jubileuszowa w teatrze im. Solskiego. W gościnnych progach teatru odbyła się projekcja filmu „10 lat Forum w obiektywie Telewizji Polskiej", wystawa fotograficzna oraz obejrzeliśmy spektakl kabaretowy „Sieroty PRL-u", no i oczywiście odbył się jubileuszowy bal.

Kielce w tym roku pełniły rolę gospodarza, program był różnorodny i nasycony. Zaczęło się od wysłuchania w Kieleckim Domu Centrum Kultury koncertu pt. „10 lat Kielc — miasta targowego". Rzec można, że w tym roku na forum liczba 10 cieszyła się powodzeniem i uznaniem. W mieście Stefana Żeromskiego i Henryka Sienkiewicza, a młodemu pokoleniu znanemu dzięki Andrzejowi Piasecznemu oraz „Mafii", Krzysztofowi Kasowskiemu lub Liroyowi, dziennikarze-Polonusi wzięli udział w otwarciu wystawy gospodarczej pt. „Wektory rozwoju — Kielce' 2002". Wcześniej w Centrum Targowym Kielce odbyła się dziesiąta edycja największej wystawy zbrojeniowej — Międzynarodowego Salonu Przemysłu Obronnego. Na targach trwał również maraton wykładów, referatów i dyskusji na temat najważniejszych problemów związanych z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej. Wieczorem natomiast wysłuchaliśmy koncertu „Nadzieje Kielc", po czym gościł nas na kolacji prezydent miasta.

Na sali obrad. Tarnów

Dyplomantki forum Irena Czerniak i Halina Ejsmont

„Dziesiątka" niestety nie sprawdziła się w przypadku Polskiego Radia Kielce, bowiem radio to w tym roku obchodzi jubileusz 50-lecia. Część dziennikarzy miała możliwość zapoznać się z pracą tej rozgłośni. Sam Zarząd Główny na czele z prezesem Jerzym Chrobotem opowiedział o historii, dniu dzisiejszym i planach na przyszłość. Rozgłośnia jest radiem publicznym i w odróżnieniu od rozgłośni komercyjnych bardzo ambitnym. Szczyci się posiadaniem unikatowego, największego w Europie zbioru muzyki ludowej.

Pozostali dziennikarze zwiedzili redakcję kieleckiej gazety „Echo Dnia", które istnieje od 1971r. Obecnie jest to najpoczytniejsze pismo w województwie świętokrzyskim. Nakład wynosi około 50 tys. egz.

Co nam wszystkim najbardziej się spodobało w Kielcach, to amfiteatr na Kadzielni, który mieści się wśród skał, co wprawia widzów w niesamowity nastrój. Szkoda, że ulewa uniemożliwiła nam obejrzenie występu znakomitych zespołów polskich m.in „Dżemu" i „Piersi".

Druga część meetingu proeropejskiego: Media — Europa '2002, podczas którego były prowadzone burzliwe dyskusje na temat "Zysków i strat członkostwa w UE", a ważne te rozmowy zostały zamknięte przyjęciem przez większość uczestników Apelu (dotyczy promocji członkostwa Polski w UE za pośrednictwem mediów krajowych, polonijnych i europejskich), zakończyła nasz pobyt w Kielcach.

"Być może XII Światowe Forum Mediów Polonijnych odbędzie się już w Polsce zjednoczonej z Europą. Czekamy na ten moment praktycznie od 1990r. W tej chwili istnieje realna szansa, że za półtora roku gwiazdka symbolizująca Polskę pojawi się na fladze Unii. Mamy świadomość, iż nie będzie to prosty zabieg polityczny, gospodarczy, prawny, a przede wszystkim mentalny. Uważam, że wyważone opinie, rzetelna informacja oraz promocja Polski do UE, jakie mają pojawić się w mediach polonijnych — bardzo nam w tym trudnym procesie pomogą. Nam — Polsce i całemu narodowi" — powiedział Stanisław Lis, dyrektor Biura Organizacyjnego.

Ziemia Świętokrzyska ma niepowtarzalny urok dzięki Górom Świętokrzyskim, potężnym ruinom w Krzyżtoporze (XVII wiek) i Sandomierzu. Zachwycaliśmy się katedrą, Bramą Opatowską i całą starówką, zwiedziliśmy podziemia miasta, gdzie głębokość sięga 12m, a długość wynosi 400m.

Skansen w Tokarni dał nam możliwość powrotu do minionych czasów, o których opowiadali nam nasi dziadkowie i pradziadkowie: chata pod strzechą, dworek szlachecki. Odbył się tu pokaz Klubu Chorągwi Rycerstwa Ziemi Sandomierskiej. Podczas występu filharmoników kieleckich Międzynarodowa Kapituła Fioletowego Kleksa wręczyła swoje dyplomy. Nasze dziewczyny grodzieńskie Halina Ejsmont i Irena Czerniak nie zostały pominięte, otrzymały dyplom za szyk, urodę i wybitny wpływ na obniżanie średniej wieku uczestników forum.

Zwieńczeniem jubileuszowego forum było spotkanie z prezydentem RP Aleksandrem Kwaśniewskim w Pałacu Namiestnikowskim oraz konferencja prasowa i wspólne zdjęcie z prezydentem.

Czas zleciał jak zawsze bardzo szybko. "Rodzina" ze łzami w oczach musiała się rozjechać w różne zakątki naszego globu. W duchu pewnie każdy śpiewał znaną piosenkę "Powrócisz tu", bo nie da się tu nie powrócić. Tym bardziej, że w przyszłym roku dziennikarzy ma gościć Lubelszczyzna.

PS.

W imieniu uczestników z Białorusi X Światowego Forum Mediów Polonijnych dziękuję organizatorom forum za zaproszenie i współpracę, szczególnie ojcu chrzestnemu forum Stanisławowi Lisowi, życząc, aby kolejne spotkania były również udane, ważne i wyjątkowe. Słowa uznania pod adresem "Wici Polonijnych" i ich redaktora naczelnego Henryka Cyganika za sprawną i rzetelną pracę.

Andrzej DUBIKOWSKI

Sandomierz - Brama Opatowska

Muzeum Wsi Kieleckiej w Tokarni

Głosowi

Iga Dżochowska, Japonia

Nie wyobrażam sobie mojego życia zawodowego bez forum. Przyjeżdżam tu po pierwsze z pobudek prywatnych: poznaje wspaniałych ludzi, jak również kontynuuję znajomości z poprzednich spotkań, wymieniamy się doświadczeniami. Dzięki forum, poznajemy jak żyją Polacy w różnych zakątkach świata od podszewki. Po drugie: możemy promować naszą wspaniałą Ojczyznę nad Wislą. Dzięki temu, iż co roku odwiedzamy inne regiony Polski, możemy w aspekcie kulturalnym, turystycznym i gospodarczym popularyzować wiedzę o najciekawszych miejscowościach.

Co dotyczy kraju, który reprezentuję w tym roku, to chcę zauważyć, że japończycy nie wiedzą nic o naszych narodowych wadach. Przede wszystkim kojarzą nas ze wspaniałymi nazwiskami: Kopernik, Cuire-Skłodowska, Wajda, Chopin. Wszystkie pianistki w Japonii zwariowały na punkcie Chopina, nie tylko uczą się grać jego muzykę, lecz także języka, w jakim rozmawiał mistrz.

Joanna Maciejewska -Pawkowicz, Jugosławia

Dla mnie forum to przede wszystkim nawiązywanie kontaktów z dziennikarzami z różnych zakątków świata. Myślę, że każdy z nas spędza tu czas z dużym pożytkiem dla siebie. Mamy masę możliwości, by głębiej poznać współczesną Polskę i promować jej osiągnięcia w świecie.

W Jugosławii mieszka ok. tysiąca Polaków i muszę powiedzieć, ze bytuje tu pozytywny obraz Polaka. 30 lat pracowałam w Serbskiej Akademii Nauk i zawsze spotykałam się z dużą życzliwością i z wielkim uznaniem wobec rodaków i Polski jako kraju kulturalnego. Wszyscy podziwiają Polskę, że zdołała pokonać biedę i w ostatnim okresie rozkwitła.

Anna Zaleska - Saleh, Liban

W Libanie Polacy mieszkają od 1942 roku. Pierwsza dziesięciotysięczna grupa przybyła tu wraz z armią Andersa. Następna duża fala przyjazdu Polaków była tuż przed wybuchem wojny domowej w latach 70. Obecnie jest nas tam około tysiąca osób. Powstało stowarzyszenie „Wspólnota Polska w Libanie" Kultywujemy kulturę, tradycje i język. Nie mamy z tym trudności, ponieważ Liban jest wieloreligijny. Polki są uważane za bardzo dobre żony: jesteśmy lojalne i bardzo inteligentne, cenimy rodzinę podobnie jak Libańczycy. Doskonale dostosowałyśmy się do tamtych realiów. Opanowałyśmy języki: arabski, angielski, francusku, ponadto jesteśmy wykształcone. Wobec tego ogólny stosunek do Polonii jest bardzo pozytywny.

Rozmawiała Halina EJSMONT

Ku czci sławnego rodaka

Decyzją UNESCO rok 2002 został nazwany rokiem Ignacego Domeyki

W rejonie lidzkim jest wieś Domejki, która nosi swą nazwę na cześć naszego sławnego rodaka Ignacego Doweyki. Mieszkał we wsi Niedźwiedka w rejonie korelickim, wolą losu 50 lat spędził w Chile. Jego osiągnięcia są wysoko cenione na całym świecie.

Krupowo. Potomkowie Domeyki (czwarta od lewej prawnuczka) w kręgu rodziny autora Ryszarda Gruszy (ósmy od lewej)

W ramach obchodów roku Domeyki odbyła się konferencja międzynarodowa, poświęcona 200. rocznicy urodzin wybitnego naukowca. W konferencji „Współczesne problemy geologii Białorusi, Polski i Litwy" udział wzięli naukowcy z Polski, Litwy i Białorusi. Obrady odbywały się w Wielkiej Sali Białoruskiej Akademii Nauk.

12 września delegacja uczestników przybyła do wsi Krupowo, gdzie odbyło się uroczyste otwarcie znaku pamiętnego Ignacego Domeyki. Wśród przybyłych byli potomkowie rodu Domeyków m.in. ze Stanów Zjednoczonych. Maria Solozar-Domeyko, prawnuczka sławnego naukowca, która obecnie jest obywatelką Norwegii, wspólnie z autorem znaku, lidzkim artystą Ryszardem Gruszą dokonali otwarcia pomnika, który został umieszczony przy szkole podstawowej w Krupowie.

Po otwarciu znaku delegacja zwiedziła muzeum Domeyki, mieszczące się w szkole. Zostało ono utworzone w roku 1995. W jego zbiorach są ciekawe eksponaty, w większości oryginały, zebrane przez uczniów szkoły.

Delegacja odwiedziła również Zapole, gdzie kiedyś był majątek Domeyków, teraz w tym miejscu też jest znak pamiątkowy. Podczas zwiedzania wszystkich tych miejsc, dowiedziałem się, że żyje jeszcze wnuczka Domeyki, która ma obecnie 100 lat i nawet chciała przyjechać na konferencje.

Oprócz Krupowa, znaki pamiątkowe na cześć Ignacego Domeyki zostaną ustawione we wsi Niedźwiedka oraz w Nowogródku, wykona ich również Ryszard Grusza.

Witalij BARTOSZEWICZ
Fot. autora

Potomkowie Ignacego Domeyki przy znaku pamiątkowym w Zapolu

BARANOWICZE

Trzydziestu odważnych

ciąg dalszy ze str. 1

Uroczystość uświetnił koncert uczniów szkoły od klasy zerowej do 11, w którym wychowankowie Elżbiety Dołęgi-Wrzosek i jej koleżanek, zaprezentowali swoje talenty artystyczne. Uczniowie starszych klas przedstawili wesołą lekcję, pięcioklasiści zagrali w bajce ekologicznej, chór „Dlaczego" przedstawił bogaty repertuar piosenkarski, a słuchacze trzeciego roku kursu języka polskiego dla dorosłych przybliżyli zebranym postać Marii Konopnickiej, nawiązując do 160. rocznicy urodzin literatki.

- *W tej szkole nigdy nie zabraknie dzieci* — powiedziała Anna Świętochowska, metodyk z Siedlec. — *Ta kuźnia talentów teatralnych, muzycznych i artystycznych zadziwia niezwykłym profesjonalizmem. Widać w tym kilkuletnią ofiarną pracę zespołu pedagogicznego.*

Jak zaznaczyła Teresa Sieliwończyk, prezes Oddziału ZPB w Baranowiczach, tak liczna i prężnie działająca Społeczna Szkoła Polska i cieszy, i potrzebuje ogromnego wysiłku. Ale dzięki zaangażowaniu nauczycieli, chęci uczenia się języka polskiego dzieci i pomocy sponsorów, szkoła utrzymuje wysoki poziom. Przykładem wspaniałego patronatu był prezent od Jerzego Górnego, dyrektora NIK z Warszawy, który podarował szkole syntyzator oraz zadeklarował dalszą pomoc i chęć współpracy.

Tatiana ZALESKA

WAKACJE

Harcerskie lato

Nikt się nie spodziewał, że w tym roku na obozy do Polski wyjedzie tak dużo harcerzy. Analizując jednak problemy i trudności, powstałe przy niektórych wyjazdach, doszliśmy do wniosku, że należy wprowadzać takie modele integracji, jak przeprowadzenie obozów na terenie Białorusi. Należy zaznaczyć, że koszty takiego obozu będą o wiele tańsze, po drugie harcerze z Polski zwiedzą Białoruś i lepiej poznają środowisko, z którym współpracują. Ale przede wszystkim instruktorzy z Białorusi muszą zrozumieć, że harcerstwo to nie tylko zabawa i wycieczki do Polski „za darmo", a służba, nieraz nieodpłatna i ciężka, niezrozumiała przez kolegów.

W tym roku harcerze z Rosi gościli u siebie Szczep Harcerski „Kosynierów" im. Tadeusza Kościuszki z Gdańska. Harcerze z Polski przeprowadzili obóz nad jeziorem w Wołpie. Mieli okazję zwiedzić Białoruś, odwiedzili miejsce urodzenia swego patrona. 17 dni ich pobytu minęło jak jeden dzień, przy pożegnaniu nie obeszło się bez wzruszeń i łez. Teraz nasi koledzy z Polski planują wspólny obóz w Gdańsku. Mamy nadzieję, że ten przykład będzie pierwszą iskierką integracji pomiędzy ZHP i RSZ „Harcerstwo". Powinniśmy wszyscy pamiętać, że prawdziwej przyjaźni granice nie stoją na przeszkodzie.

W dniach 4-25 sierpnia odbył się szkoleniowo-wypoczynkowy obóz, zorganizowany przez komendę Szczepu Harcerskiego „Krzyża Więźniów Politycznych" im. M. K. Ogińskiego w Rosi. Dał on możliwość 120 zuchom i harcerzom pogłębić swoją wiedzę, nabyć nowe umiejętności i ciekawie odpocząć. Harcerze z Wołkowyska, Iwia, Nieświeża, Grodna, Słonimia, Międzyrzecza, Szydłowic, Rosi, Krasnosielska, Mińska, Radunia i innych miejscowości mogli wspólnie uczestniczyć w zabawach, poznać nowych przyjaciół, nawiązać nowe kontakty.

Jako przykłady dobrej pracy instruktorów chciałbym przedstawić obóz wędrowny przeprowadzony przez pwd. Helenę Żyburtowicz. Uczestniczyło w nim 30 harcerzy. Następnym takim przykładem jest obóz przeprowadzony przez phm. Emmę Łazarenkową dla 23 harcerzy z Porzecza.

Jak widzimy, nie ma przeszkód do przeprowadzania obozów na Białorusi. Po prostu nie należy czekać na „dobrego Pana", który przyjdzie i wszystko zrobi, a starać się i chcieć, realizować założone cele. Należy również zachęcać do współpracy ludzi z otoczenia, rodziców, przyjaciół. Mam nadzieję, że przyszły rok przyniesie dużo nowych ognisk obozowych i w Polsce, i na Białorusi. Wierzę w to i widzę jedną organizację harcerską, która za główny cel ma wychowanie u młodzieży patriotyzmu i miłości do swej Matki-Polski.

Antoni CHOMCZUKOW
Przewodniczący RSZ „Harcerstwo

FOTO W Głosie

Z okazji rozpoczęcia nowego roku szkolnego, w dniu 12 września, po. Konsula Generalnego RP w Grodnie Renisław Walter spotkał się z nauczycielami z Polski pracującymi na Grodzieńszczyźnie. W trakcie spotkania nauczyciele zapoznali się z pracownikami placówki dyplomatycznej oraz z sytuacją szkolnictwa polskiego na Białorusi.

Ogółem na Białorusi pracuje 24 nauczycieli z Polski, połowa z nich pracuje z młodzieżą na Grodzieńszczyźnie.

LIDA

Witaj, szkoło!

15 września w domu Polskim w Lidzie odbył się wspaniały koncert z okazji rozpoczęcia nowego roku szkolnego.

Dzieci z klasy pierwszej, po złożeniu uroczystej przysięgi, zostały prawowitymi uczniami Szkoły Społecznej przy Domu Polskim. Z okazji rozpoczęcia nowego roku szkolnego najlepsze życzenia dobrych ocen i sukcesów w nauce języka polskiego wszystkim zebranym uczniom złożyła dyrektor Domu Polskiego w Lidzie Izabela Tyrkin.

Uroczysty koncert rozpoczął się występem zespołu „Kresowe Zabawy" pod kierownictwem Olgi Łowkis. Widzowie zobaczyli w ich wykonaniu „Polonez-Mazur", „Kujawiak z oberkiem". Zespół „Anżelika", pod kierownictwem Anżeliki Biruk, jak zawsze zadziwił swoim rozmaitym repertuarem.

Mamy nadzieję, że i dalej w każdą niedzielę równie dużo ludzi będzie się zbierało w Domu Polskim.

Wiktoria MARKIEWICZ

Zapraszamy

W dniach 20-22 września br. w Centrum Wypoczynkowym "Kupalinka" koło Grodna odbędzie się

Olimpiada Związku Polaków przeprowadzana przez KS "Batory" pod honorowym patronatem Konsulatu Generalnego RP w Grodnie.

21 września
9.00 - uroczyste rozpoczęcie
9.30-13.00, 14.00-18.00 - zawody sportowe
15.00-17.30 - Turniej Wiedzy Olimpijskiej, II etap, podsumowanie wyników

22 września
9.00-12.00 - zawody sportowe
12.00 - dekoracja zwycięzców

Zapraszamy do kibicowania!

FOTO W Głosie

Dział Oświaty Związku Polaków na Białorusi we współpracy z Konsulatem Generalnym RP w Brześciu oraz Oddziałem Stowarzyszenia „Wspólnota Polska" w Siedlcach przeprowadził w Baranowiczach szkolenia dla nauczycieli języka polskiego z obwodu brzeskiego. Metodycy z Siedlec: Danuta Lebuda, Barbara Lewandowska i Anna Świętochowska poprowadziły zajęcia zapoznawcze z metodyką aktywizującą i metodyką zabawy nawiązując do tematyki jesiennej. Przy spotkaniu nauczyciele mieli możliwość podzielenia się doświadczeniami, problemami i sukcesami swojej pracy, a także otrzymali pomoc metodyczną w postaci podręczników i materiałów dydaktycznych. O potrzebie takich spotkań mówili nie tylko organizatorzy: Małgorzata Kucharczyk, pracownik Konsulatu Generalnego RP w Brześciu, Anżelika Borys, wiceprezes ds. Oświaty ZPB, Irena Kułakowska, pracownik Działu Oświaty ZPB, ale i sami uczestnicy, którzy w ankietach końcowych pozytywnie ocenili kurs oraz wyrazili zainteresowanie kontynuacją takich spotkań.

TZ

Poniedziałek

23 września

БТ

06.00 Новости.
06.15 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.15 Доброе утро, Беларусь!
08.00 Новости.
08.15 Доброе утро, Беларусь!
09.00 Новости.
09.15 „72 часа". Сериал (Международный Французский Канал).
10.05 Колесо телеобозрения.
10.15 Існасць.
10.40 Планета АРТ.
11.10 „Магия любви". Сериал (Венесуэла). 1-я серия.
12.00 Новости.
12.20 Концерт М.Задорнова в Минске.
13.00 Телебарометр.
13.15 Комедии с участием Е.Леонова. „Полосатый рейс" („Ленфильм").
14.45 „Сокровенные люди". Док.сериал (Россия). 1-я серия.
15.00 Новости.
15.20 „Остров Бабочка". Сериал для детей (Австралия).
15.50 „Созвездие надежд". Национальный телевизионный конкурс юных талантов.
16.20 Мультиклуб.
17.00 „72 часа". Сериал (Международный Французский Канал).
18.00 Новости.
18.20 Крим драма „Траффик" (США).
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.45 Новости региона.
22.00 „Магия любви". Сериал (Венесуэла). 1-я серия.
22.50 10 минут о спорте.
23.00 Новости.
23.20 Зона X.
23.30 Фантастический сериал „Первая волна" 1-я серия.

ОНТ

8.00 Телеканал „Доброе утро".
9.00 Новости.
9.15 „Семейные узы". Сериал.
10.00 Поле чудес.
10.50 Непутевые заметки с Дм.Крыловым.
11.05 Детский сериал „Твинисы" до 11.30.
14.30 Возвращение Коломбо. Детектив „Кого убила капля никотина".
16.10 Человек и закон.
16.40 „Большая стирка" с Андреем Малаховым.
17.40 Вечерние новости.
18.05 „Семейные узы". Сериал.
19.00 Жди меня.
20.00 Время.
20.30 ОНТ представляет: „Наши новости".
21.10 „Кто хочет стать миллионером?" Телеигра.
22.10 Премьера многосерийного детектива"Дронго".
23.10 „Другое время". Программа Михаила Леонтьева.
23.45 Русский экстрим до 1.15.

РТР

07.45 Билл Мюррей, Дэн Эйкройд и Сигурни Уивер в комедии „Охотники за привидениями-2" (США).
1989 г.
09.50 Вести. Дежурная часть.
10.00 Вести.
17.50 Антонина Венедиктова, Лидия Вележева, Ирина Томская и Николай Добрынин в сериале „Воровка. Счастье напрокат".
18.50 Спокойной ночи, малыши!
19.00 Вести.
19.35 Местное время. Вести - Москва.
19.55 Премьера. Сергей Безруков, Николай Еременко-мл., Валентина Теличкина и Андрей Панин в остросюжетном сериале „Бригада".
21.05 Вечерний сеанс. Премьера. Дмитрий Назаров, Виктор Раков, Нина Усатова, Алика Смехова и Владимир Стеклов в сериале „Закон".
22.20 Вести.
22.35 „Александр Исаевич Солженицын. Жизнь не по лжи". Фильм Сергея Мирошниченко.

Культура

17.30 Новости культуры.
17.45 „Наедине с Петром Великим". Авторская программа Даниила Гранина.
18.15 „По собственному желанию". Мультфильм.
18.25 „Час музыки". Академический симфонический оркестр Московской государственной филармонии. Дирижер П.Сорокин. Солист Д.Мацуев.
19.20 К 50-летию творческой деятельности Виктора Коршунова. Ф.Горенштейн. „Царь Петр и Алексей". Спектакль Малого театра. Режиссер В.Бейлис. (Запись 1999 г.).
22.00 Вести.
22.10 „XX век. Избранное". „Silentium".
23.00 Новости культуры.
23.25 „Ночной полет". Ведущий Андрей Максимов.
23.50 - 23.55 Программа передач.

НТВ

09.00 „Сегодня утром" с Петром Марченко.
09.20 Погода на завтра.
09.25 „Намедни" с Леонидом Парфеновым.
11.00 Сегодня.
14.40 „Казнить нельзя помиловать". Ток-шоу „Принцип домино".
15.00, 16.00, 17.00 Сегодня.
16.05 Экстремальное шоу „Фактор страха".
17.05 „Внимание: розыск!" „Хозяин города".
18.00 „Сегодня" с Татьяной Митковой.
18.35 Детективный сериал „Ключи от смерти". 8-я серия, заключительная.
19.45 Сериал „Сезон охоты". 4-я серия.
21.00 „Сегодня вечером" с Кириллом Поздняковым.
21.35 Сериал „Улицы разбитых фонарей". „Не пожелаю зла".
22.40 „Ключи от смерти". Детектив. 8-я серия, заключительная.

Гродно

17.00 Новости
17.15 Лесничевка Котофея
17.35 "Поздравляем Вас!" канал "Культура"
19.20 Новости
19.35 День за днём
19.55 Детский экран
20.10 "Поздравляем Вас!"
20.20 Большая перемана
21.00 время спорта
21.20 "Запретная зона". Художественный фильм

Wtorek

24 września

БТ

06.00 Новости.
06.15 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.15 Доброе утро, Беларусь!
08.00 Новости.
08.15 Доброе утро, Беларусь!
09.00 Новости.
09.15 „72 часа". Сериал (Международный Французский Канал).
10.05 „Путешествие вокруг света". Док.сериал (США). 1-я серия.
10.30 Цен? ? постац? Великое искушение.
10.55 Путешествие дилетанта. Чудотворная икона Матери Божьей Борунской.
11.10 „Магия любви". Сериал (Венесуэла). 2-я серия.
12.00 Новости.
12.20 Добрый день, Беларусь!
13.15 Комедии с участием Е.Леонова. „Джентльмены удачи" („Мосфильм").
14.45 „Сокровенные люди". Док.сериал (Россия). 2-я серия.
15.00 Новости.
15.20 „Остров Бабочка". Сериал для детей (Австралия).
15.50 „Все на орбиту!" Познавательный сериал (Международный Французский Канал). 1-я серия.
16.05 Пять чудес.
16.15 5 x 5. Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17.00 „72 часа". Сериал (Международный Французский Канал).
18.00 Новости.
18.20 Ж.Депардье и С.Уивер в приключенческом детективе „Одна женщина или две?" (Международный Французский Канал).
20.05 Ток-шоу „Стадион".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.45 Новости региона.
22.00 „Магия любви". Сериал (Венесуэла). 2-я серия.
22.50 10 минут о спорте.
23.00 Новости.
23.20 Зона X.
23.30 Ночной эфир.
00.35 Премьера. Е.Сидихин и А.Мордвинова в романтической трагикомедии „27 украденных поцелуев" (Грузия-Франция-Германия).

ОНТ

8.00 Телеканал „Доброе утро".
9.00 Новости.
9.15 Жди меня (с сурдопереводом).
10.00 Премьера сериала „Ничто не вечно". 1-я серия.
10.50 Что да как.
11.10 Дисней-клуб: „Переменка" до 11.35.
14.40 Возвращение Коломбо. Детектив „Наперегонки со смертью".
16.20 „Шутка за шуткой". Юмористическая программа.
16.50 Многосерийный фильм „Время любить".
17.40 Вечерние новости.
18.05 „Большая стирка" с Андреем Малаховым.
19.05 „Семейные узы". Сериал.
20.00 Время.
20.30 ОНТ представляет: „Наши новости".
21.10 „Слабое звено". Игровое шоу.
22.10 Премьера многосерийного детектива „Дронго".
23.10 Документальный детектив. „Тайная война агента Стенли".
23.35 Ночное „Время" до 23.50.

РТР

07.45 Сергей Безруков, Николай Еременко-мл., Валентина Теличкина и Андрей Панин в остросюжетном сериале „Бригада".
08.50 „Два рояля". Музыкально-развлекательная программа.
09.50 Вести. Дежурная часть.
10.00 Вести.
17.50 Антонина Венедиктова, Лидия Вележева, Ирина Томская и Николай Добрынин в сериале „Воровка. Счастье напрокат".
18.50 Спокойной ночи, малыши!
19.00 Вести.
19.35 Местное время. Вести - Москва.
19.55 Премьера. Сергей Безруков, Николай Еременко-мл., Валентина Теличкина и Андрей Панин в остросюжетном сериале „Бригада".
21.05 Вечерний сеанс. Премьера. Дмитрий Назаров, Виктор Раков, Нина Усатова, Алика Смехова и Владимир Стеклов в сериале „Закон".
22.20 Вести.
22.35 Мстислав Ростропович в фильме Игоря Беляева „Подсолнух".

Культура

15.20 „Айвенго". Мультфильм.
16.10 Третьяковка - дар бесценный! „Век осьмнадцатый".
16.35 „Мата Хари. Развенчивая миф". Документальный фильм (Великобритания).
17.30 Новости культуры.
17.45 „Дворцовые тайны". „Лифляндская Золушка".
18.10 „Он попался". Мультфильм.
18.20 „Михаил Булгаков. Черный снег". Авторская программа А.Смелянского. Передача 13-я.
18.45 „Партитуры не горят". Авторская программа А.Варгафтика.
19.25 „Презрение". Художественный фильм (Франция - Италия, 1963). Режиссер Жан Люк Годар.
21.05 „Что делать?". Программа В.Третьякова.
22.00 Вести.
22.15 „Экология литературы". Давид Самойлов.
23.00 Новости культуры.
23.25 „Ночной полет". Ведущий Андрей Максимов.
23.50 - 23.55 Программа передач.

НТВ

09.00 „Сегодня утром" с Петром Марченко.
09.20 Погода на завтра.
09.25 Чистосердечное признание.
10.00 Сегодня.
10.05 Кулинарный поединок.
11.00 Сегодня.
14.40 „Наглость - второе счастье". Ток-шоу „Принцип домино".
15.00, 16.00, 17.00 Сегодня.
16.05 Владимир Ивашов в остросюжетном фильме „Право на выстрел".
18.00 „Сегодня" с Татьяной Митковой.
18.35 Сериал Михаил Пореченков в боевике „Агент национальной безопасности". „СВЕТ ИСТИНЫ".
19.45 Сериал „Сезон охоты". 5-я серия, заключительная.
21.00 „Сегодня вечером" с Кириллом Поздняковым.
21.35 Футбол. Лига чемпионов. „Брюгге" (Бельгия) - „Локомотив" (Россия). Прямая трансляция.

Środa

25 września

БТ

06.00 Новости.
06.15 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.15 Доброе утро, Беларусь!
08.00 Новости.
08.15 Доброе утро, Беларусь!
09.00 Новости.
09.15 „72 часа". Сериал
10.05 „Путешествие вокруг света". Док.сериал (США). 2-я серия.
10.20 Телевизионный Дом кино.
10.45 „Национальная библиотека".Док.фильм
11.10 „Магия любви". Сериал (Венесуэла). 3-я серия.
12.00 Новости.
12.20 Добрый день, Беларусь!
13.15 Комедии с участием Е.Леонова. „Афоня" („Мосфильм").
14.45 „Сокровенные люди". Док.сериал (Россия). 3-я серия.
15.00 Новости.
15.20 „Остров Бабочка". Сериал
15.50 „Все на орбиту!" Познавательный сериал 2-я серия.
16.05 Пять чудес.
16.15 5 x 5.
17.00 „72 часа". Сериал
18.00 Новости.
18.20 Москва - Минск.
18.35 Боевик „Напарники" (США).
20.10 „Литва. 10 лет успехов и ошибок". Видеофильм АТН.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.45 Новости региона.
22.00 „Магия любви". Сериал (Венесуэла). 3-я серия.
22.50 10 минут о спорте.
23.00 Новости.
23.20 Зона X.
23.30 Ночной эфир.
01.00 Триллер „Князь Тьмы. Истинная история Дракулы"

ОНТ

8.00 Телеканал „Доброе утро".
9.00 Новости.
9.15 „Семейные узы". Сериал.
10.00 Премьера сериала „Ничто не вечно". 2-я серия.
10.55 Непутевые заметки с Дм.Крыловым.
11.10 Детский сериал „Твинисы" до
14.40 Возвращение Коломбо. Детектив „Кризис личности".
16.20 „Кумиры". Игорь Кириллов.
16.50 Многосерийный фильм „Время любить".
17.40 Вечерние новости.
18.05 „Большая стирка" с Андреем Малаховым.
19.05 „Семейные узы". Сериал.
20.00 Время.
20.30 ОНТ представляет: „Наши новости".
21.10 „Русская рулетка". Игровое шоу.
22.10 Детектив „Дронго".
23.10 Премьера документального фильма „Серые цветы. Десять лет спустя".
23.35 Ночное „Время" до 23.50.

РТР

07.45 Сергей Безруков, Николай Еременко-мл., Валентина Теличкина и Андрей Панин в остросюжетном сериале „Бригада".
08.50 Моя семья.
09.50 Вести. Дежурная часть.
10.00 Вести.
17.50 Антонина Венедиктова, Лидия Вележева, Ирина Томская и Николай Добрынин в сериале „Воровка. Счастье напрокат".
18.50 Спокойной ночи, малыши!
19.00 Вести.
19.35 Вести - Москва.
19.55 Премьера. Сергей Безруков, Николай Еременко-мл., Валентина Теличкина и Андрей Панин в остросюжетном сериале „Бригада".
21.05 Премьера. Дмитрий Назаров, Виктор Раков, Нина Усатова, Алика Смехова и Владимир Стеклов в сериале „Закон".
22.20 Вести.
22.35 „Культурная революция". „Цензура необходима обществу".

Культура

15.10 „Малыш и Карлсон", „Карлсон вернулся". Мультфильмы.
15.55 „Арт-панорама". Ведущий Б.Жутовский.
16.25 „День рождения Дмитрия Шостаковича". Симфония № 13.
17.30 Новости культуры.
17.45 „Отечество и судьбы". Воронцовы.
18.10 „Земляника под снегом". Мультфильм.
18.20 „Михаил Булгаков. Черный снег". Передача 14-я.
18.45 „Собрание исполнений". Поет Дмитрий Хворостовский.
19.25 „Фрау Мария". Документальный фильм.
19.50 „Живой труп". Художественный фильм
21.05 „Памяти Валентина Плучека". „Автограф мастера".
22.00 Вести.
22.15 „Острова". Александр Адабашьян.
23.00 Новости культуры.
23.25 „Ночной полет". Ведущий Андрей Максимов.
23.50 - 23.55 Программа передач.

НТВ

09.00 „Сегодня утром" с Петром Марченко.
09.20 Погода на завтра.
09.25 „Очная ставка". „Черная вдова".
10.00 Сегодня.
10.05 „Шоу Елены Степаненко". Юмористическая программа.
10.50 Вкусные истории.
11.00 Сегодня.
14.40 „Кто придумал анекдоты?" Ток-шоу „Принцип домино".
15.00, 16.00, 17.00 Сегодня.
16.05 Сериал „Улицы разбитых фонарей". „Не пожелаю зла".
17.20 Документальная драма „Преступление и наказание".
18.00 „Сегодня" с Татьяной Митковой.
18.40 Футбол. Лига чемпионов. „Спартак" (Россия) - „Валенсия" (Испания). Прямая трансляция.
21.00 „Сегодня вечером" с Кириллом Поздняковым.
21.35 Сериал „Улицы разбитых фонарей". „Шалом, менты!" 1-я часть.
22.45 Боевик „Агент национальной безопасности".

Гродно

17.00 Новости
17.15 Время спорта
17.35 По существу. Производственное предприятие "Берарусьнефть"
17.45 "Поздравляем Вас!"
19.25 Новости
19.40 День за днём
20.00 Детский экран
20.15 "Поздравляем Вас!"
20.25 Символ веры
20.55 Прямая линия. Проблемы ЖКХ
21.30 Извечная нота
22.00 "Кошки: ласковые тигры". Научно-популярный фильм.

Czwartek

26 września

БТ

06.00 Новости.
06.15 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.15 Доброе утро, Беларусь!
08.00 Новости.
08.15 Доброе утро, Беларусь!
09.00 Новости.
09.15 „72 часа". Сериал
10.05 „Путешествие вокруг света". Док.сериал (США). 3-я серия.
10.15 „Литва. 10 лет успехов и ошибок". Видеофильм АТН.
10.45 „В плену своих ролей". Фильм-портрет
11.10 „Магия любви". Сериал (Венесуэла). 4-я серия.
12.00 Новости.
12.20 Добрый день, Беларусь!
13.15 Комедии с участием Е.Леонова. „За спичками" (Россия-Финляндия).
15.00 Новости.
15.20 „Остров Бабочка". Сериал
15.50 „Все на орбиту!" Познавательный сериал
16.05 Пять чудес.
16.15 5 x 5. Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17.00 „72 часа". Сериал
18.00 Новости.
18.20 Фильм „Прогулка со львами" (США).
20.10 Криминальное досье. „Цыган по кличке Граф".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.45 Новости региона.
22.00 „Магия любви". Сериал (Венесуэла). 4-я серия.
22.50 10 минут о спорте.
23.00 Новости.
23.20 Зона X.
23.30 Ночной эфир.
01.00 К.МакЛаклен в боевике „Смертельное прощание" (Германия-Австралия).

ОНТ

8.00 Телеканал „Доброе утро".
9.00 Новости.
9.15 „Семейные узы". Сериал.
10.00 Премьера сериала „Ничто не вечно". 3-я серия.
10.50 Следствие ведет Колобков.
11.10 Дисней-клуб: „Переменка" до 11.35.
14.40 Возвращение Коломбо. Детектив „Идеальное преступление".
16.20 Смехопанорама Евгения Петросяна.
16.50 Многосерийный фильм „Время любить".
17.40 Вечерние новости.
18.05 „Большая стирка" с Андреем Малаховым.
19.05 „Семейные узы". Сериал.
20.00 Время.
20.30 ОНТ представляет: „Наши новости".
21.10 „Слабое звено". Игровое шоу.
22.10 Премьера многосерийного детектива „Дронго".
23.10 Документальный детектив. „Поезд с героином прибывает..." Дело 2002 года.
23.35 Ночное „Время" до 23.50.

РТР

07.45 Сергей Безруков, Николай Еременко-мл., Валентина Теличкина и Андрей Панин в остросюжетном сериале „Бригада".
08.50 Аншлаг.
09.50 Вести. Дежурная часть.
10.00 Вести.
17.50 Антонина Венедиктова, Лидия Вележева, Ирина Томская и Николай Добрынин в сериале „Воровка. Счастье напрокат".
18.50 Спокойной ночи, малыши!
19.00 Вести.
19.35 Местное время. Вести - Москва.
19.55 Остросюжетный сериал „Бригада".
21.05 Вечерний сеанс. Сериал „Закон".
22.20 Вести.
22.35 Киноакадемия. „Король-рыбак" (США). 1991 г.

Культура

15.20 „Мистер Пронька", „Горшочек каши", „Верлиока". Мультфильмы.
16.05 „Петербург. Время и место". Крейсер „Аврора". Ведущий А.Толубеев.
16.35 „Частный взгляд". Документальный фильм (Великобритания).
17.30 Новости культуры.
17.45 „Кто мы?" „Жили-были славяне..."
18.10 „Дудочка и кувшинчик". Мультфильм.
18.20 „Михаил Булгаков. Черный снег". Авторская программа А.Смелянского. Передача 15-я, заключительная.
18.45 Билет в Большой.
19.25 К 70-летию писателя. „Владимир Войнович. Как я стал писателем".
20.05 „Живой труп". Художественный фильм („Ленфильм", 1968). Режиссер В.Венгеров.
21.05 „Культурная революция". „Русский фашизм страшнее немецкого". Программа М.Швыдкого.
22.00 Вести.
22.15 „Эпизоды". Оксана Мысина.
23.00 Новости культуры.
23.25 „Ночной полет". Ведущий Андрей Максимов.
23.50 - 23.55 Программа передач.

НТВ

09.00 „Сегодня утром" с Петром Марченко.
09.20 Погода на завтра.
09.25 Служба спасения.
10.00 Сегодня.
10.05 „Квартирный вопрос". „Дискотека в детской".
11.00 Сегодня.
14.40 „Комплекс неполноценности". Ток-шоу „Принцип домино".
15.00, 16.00, 17.00 Сегодня.
16.05 Сериал „Улицы разбитых фонарей". „Шалом, менты!" 1-я часть.
17.20 Чистосердечное признание.
18.00 „Сегодня" с Татьяной Митковой.
18.35 Боевик „Агент национальной безопасности". „Скрипка Страдивари".
19.45 Игорь Шавлак, Татьяна Окуневская и Александр Белявский в сериале „Сезон охоты-2". 1-я серия.
21.00 „Сегодня вечером" с Кириллом Поздняковым.
21.35 Сериал „Улицы разбитых фонарей". „Шалом, менты!" 2-я часть.
22.45 Боевик „Агент национальной безопасности".

Гродно

17.00 Новости
17.15 "Извечная нота".
17.40 "Поздравляем Вас!" канал "Культура"
19.25 Новости
19.40 День за днём
20.00 Детский экран
20.15 "Поздравляем Вас!"
20.25 Природа. Экология. Человек.
20.45 Вдохновение. Певец В.Сикора.
21.10 "И жизнь, и слезы, и любовь". Художественный фильм.

Piątek

27 września

БТ

06.00 Новости.
06.15 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.15 Доброе утро, Беларусь!
08.00 Новости.
08.15 Доброе утро, Беларусь!
09.00 Новости.
09.15 „72 часа". Сериал
10.05 „Путешествие вокруг света". Док.сериал (США). 4-я серия.
10.15 Сад мечты. Передача для дачников.
10.45 Святыни Беларуси. Коложская Свято-Борисоглебская церковь.
11.10 „Магия любви". Сериал
12.00 Новости.
12.20 Добрый день, Беларусь!
13.15 Комедии . „Американский дедушка" (Россия).
14.35 „Сокровенные люди". Док.сериал (Россия). 4-я серия.
14.45 Слово Митрополита Филарета на праздник Воздвижения Креста Господня.
15.00 Новости.
15.20 „Остров Бабочка". Сериал
15.50 „Все на орбиту!" Познавательный сериал (Международный Французский Канал). 4-я серия.
16.05 Пять чудес.
16.15 5 x 5. Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17.00 „72 часа". Сериал (Международный Французский Канал). Заключительная серия.
18.00 Новости.
18.20 Из достоверных источников.
18.35 Е.Глушенко, Н.Усатова и А.Песков в лирической комедии „Три женщины и мужчина" („Беларусьфильм").
20.10 Судьба человека. „Жаклин и Стефан".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.45 Новости региона.
22.00 „Магия любви". Сериал (Венесуэла). 5-я серия.
22.50 10 минут о спорте.
23.00 Новости.
23.20 Зона X.
23.30 Ночной разговор.
01.05 Фильм-ремейк шедевра А.Хичкока. Детективная комедия „Леди исчезает" (Великобритания).

ОНТ

8.00 Телеканал „Доброе утро".
9.00 Новости.
9.15 „Семейные узы". Сериал.
10.00 Премьера сериала „Ничто не вечно". 4-я серия (заключительная).
10.50 Яна Чурикова в программе „Объектив".
11.05 Детский сериал „Твинисы"
14.40 Возвращение Коломбо. Детектив „Конспираторы".
16.20 „Сами с усами".
16.50 Многосерийный фильм „Время любить".
17.40 Вечерние новости.
18.05 „Большая стирка" с Андреем Малаховым.
19.05 „Семейные узы". Сериал.
20.00 Время.
20.30 ОНТ представляет: „Наши новости".
21.00 Поле чудес.
22.00 Церемония вручения кинематографической российской национальной премии „Золотой орел"

РТР

07.45 Остросюжетный сериал „Бригада".
08.50 Сам себе режиссер.
09.50 Вести. Дежурная часть.
10.00 Вести.
17.50 Форт Боярд.
18.50 Спокойной ночи, малыши!
19.00 Вести.
19.35 Местное время. Вести - Москва.
19.50 Телеигра „Ставка".
20.20 „Театральное лето".
22.20 Остросюжетный фильм Фрэнсиса Форда Копполы „Дракула" (США).

Культура

15.15 Черные дыры. Белые пятна.
16.05 „С потолка". Программа О.Басилашвили.
16.35 Документальный экран. „Владислав Виноградов. Мемуары длиною в век".
17.15 „Выбранные места из..." Лидия Либединская.
17.30 Новости культуры.
17.45 „Потерянные шедевры". „Эрмитажная Америка". Часть 1-я.
18.15 „Возвращение с Олимпа". Мультфильм.
18.30 „Золотой теленок". Художественный фильм
21.20 Блеф-клуб.
22.00 Вести.
22.10 „Мегрэ и танцовщица из ночного клуба". Художественный фильм
23.00 Новости культуры.
23.25 Джем-5.
23.50 - 23.55 Программа передач.

НТВ

09.00 „Сегодня утром" с Петром Марченко.
09.20 Погода на завтра.
09.25 Документальная драма „Преступление и наказание".
10.00 Сегодня.
10.05 Новейшая история. „Приговоренные жить". Фильм А.Поборцева.
11.00 Сегодня.
14.40 „Как попасть в телевизор?" Ток-шоу „Принцип домино".
15.00, 16.00, 17.00 Сегодня.
16.05 Сериал „Улицы разбитых фонарей". „Шалом, менты!" 2-я часть.
17.20 „Очная ставка". „Тысяча женщин полковника Жилина".
18.00 „Сегодня" с Татьяной Митковой.
18.30 „Свобода слова" с Савиком Шустером.
19.55 Премьера. Жан-Клод Ван Дамм в боевике „Инферно" (США).
22.00 „Все сразу!" Ночные развлечения.
22.35 Фильм Билли Кристала „Мистер Субботний вечер" (США).

Гродно

17.00 Новости
17.15 «Поздравляем Вас!» канал «Культура»
18.30 «Путь к забытой реке». Научно-популярный фильм.
19.30 Новости
19.40 День за днём
20.00 Детский экран
20.15 «Поздравляем Вас!»
20.25 «Вдохновение». Фотохудожник в.Волков (Польша)
20.50 «На вкус и цвет». Добрая программа Евгения Фалеева.
21.40 «Забавы молодых». Художественный фильм.

Sobota

28 września

БТ

07.00 Новости.
07.15 Приключенческий сериал „Путешествие „Единорога" (США).
08.05 Герои Книги рекордов Гиннесса в сериале „На пределе"
08.30 Існасць.
09.05 Мультиклуб.
09.45 Экран индийского кино. „Тетя-420". 1-я серия.
11.15 Здоровье. Тележурнал.
11.45 Музеум. Культовые валуны Браславщины.
12.00 Новости.
12.20 Веселая семейка. Юмористическая программа.
12.50 Премьера. „Соло для дебютанта".
13.00 „Пой, душа!" Дожинки в Лидском районе.
13.30 Наваждение.
13.50 „Вовка в тридевятом царстве". Мультфильм.
14.05 Фантастический сериал „Десятое королевство" (Англия).
15.00 Новости.
15.20 „Турнир". Телеигра.
16.00 Кухня КВН.
16.30 Неделя канала MDR
16.40 „MDR - саксонское зеркало". Видеофильм АТН.
17.10 Чемпионат Беларуси по спортивной гимнастике.
18.00 Новости.
18.25 Неделя канала MDR „Чудесная Родина". Музыкально-развлекательная программа.
19.15 „Врачи. Надежда для Юлии". Худ.фильм (MDR).
21.00 Панорама.
21.45 Премьера. Комедийная мелодрама „Там, где сердце". (США).
23.40 10 минут о спорте.
23.50 Ночной музыкальный эфир.

ОНТ

8.00 Новости.
8.10 Утренняя звезда.
9.00 Играй, гармонь любимая!
9.35 Слово пастыря.
9.50 Здоровье.
10.30 Смак.
10.50 Павел Любимцев в программе „Путешествия натуралиста".
11.20 Смехопанорама Евгения Петросяна.
11.55 Фильм „Верные друзья".
13.30 Дисней-клуб: „Утиные истории".
14.00 Новости (с субтитрами).
14.15 „Серебряный шар". Олег Ефремов. Ведущий - В.Вульф.
14.55 Олег Ефремов в фильме „Мама вышла замуж".
16.10 „Правда о птицах". Сериал.
16.30 „Знатоки" возвращаются.
18.00 Вечерние новости.
18.15 Фестиваль „Новая волна" в Юрмале. Часть 1-я.
20.00 Время.
20.30 ОНТ представляет: „Наши новости".
21.00 Что? Где? Когда?
22.15 Боевик „Трудная мишень".
0.05 Реальная музыка до 0.35.

РТР

09.20 Сам себе режиссер.
10.20 „Сто к одному". Телеигра.
11.15 Премьера. „Форт Боярд".
12.10 Клуб сенаторов.
13.00 Вести.
13.20 Дневной сеанс. Александр Збруев, Георгий Вицин, Клара Лучко и Ирина Мурзаева в комедии „Опекун". 1970 г.
15.00 Футбол. Чемпионат России. ЦСКА - „Сокол" (Саратов). Прямая трансляция со стадиона „Торпедо".
17.00 Моя семья.
17.55 Аншлаг.
19.00 Вести.
19.25 Зеркало.
19.50 Премьера. „Стань звездой".
20.50 Вечерний сеанс. „Звездные войны. Эпизод VI. Возвращение Джедая"
23.25 Остросюжетный фильм „Глаза подсматривающего" (США). 1999 г.
01.30 - 02.40 Чемпионат мира по автогонкам в классе „Формула-1".

Культура

11.20 ГЭГ.
11.35 Ретроспектива фильмов Н.Кошеверовой. „Золушка". Художественный фильм („Ленфильм", 1947). Режиссер Н.Кошеверова.
13.00 „Дар дождей. Великие реки Африки". Фильм 4-й. „Окаванго. Чудо-река".
13.30 Новости культуры.
13.45 Магия кино.
14.15 „Кто там..." Авторская программа В. Верника.
14.40 „Всего несколько слов в честь г-на Де Мольера". Телеспектакль. Режиссер А.Эфрос.
16.25 „Про Сидорова Вову". Мультфильм.
16.40 „Голливуд под цензурой". Документальный фильм (США).
17.30 „Фрак народа". Авторская программа В.Оренова.
18.25 „Сферы" с Иннокентием Ивановым.
19.05 „Мидлмарч". Телесериал (Великобритания, 1994). Режиссер Э.Пэйдж.
20.05 „Линия жизни". Римма Казакова.
21.00 Новости культуры.
21.20 „Что знала Мэзи". Художественный фильм (Франция, 1993). Режиссер Э.Молинаро.
23.00 Бродвей - век музыкальной комедии.
23.50 - 23.55 Программа передач.

НТВ

09.00 Сегодня.
09.05 Кулинарный поединок.
10.00 Сегодня.
10.05 „Квартирный вопрос". „Холодильник в шкуре".
11.00 Сегодня.
11.05 Премьера. Фильм А. Зиненко „Однажды в России". 3-я серия.
11.40 Служба спасения.
12.00 Сегодня.
12.05 Остросюжетный фильм „Акция".
13.50 Вкусные истории.
14.00 Сегодня.
14.05 Своя игра.
15.00 „Сегодня" с Юрием Липатовым.
15.25 Александр Квасневский. „Женский взгляд" Оксаны Пушкиной.
16.00 Сегодня.
16.05 Новейшая история. „Анатолий Тарасов и Всеволод Бобров. Великое противостояние". 1-я часть.
17.00 Сегодня.
17.05 Новейшая история. „Анатолий Тарасов и Всеволод Бобров. Великое противостояние". 2-я часть.
18.00 „Сегодня" с Юрием Липатовым.
18.30 Экстремальное шоу „Фактор страха".
19.30 Комедия „Большая няня" (США).
21.30 Профессиональный бокс. Насим Хамед против Вайани Бунгу.
22.10 Эротический фильм „Свидание на одну ночь"

Niedziela

29 września

БТ

07.00 Новости.
07.15 Приключенческий сериал „Путешествие „Единорога" (США). Заключительная серия.
08.05 Виртуальный мир голливудских фильмов в сериале „Секреты кино". (США).
08.30 Арсенал. Программа об армии.
09.05 „Не зевай!" Утренний телеканал для детей.
09.45 Экран индийского кино. „Тетя-420". 2-я серия.
11.20 Сад мечты. Передача для дачников.
11.45 Путешествие дилетанта. Тайны и легенды Кревского замка.
12.00 Новости.
12.20 „Всё нормально, мама!" Развлекательная программа.
13.05 „Созвездие надежд". Национальный телевизионный конкурс юных талантов.
13.40 Святыни Беларуси. Церковь Святого Спаса в Полоцке.
14.10 Фантастический сериал „Десятое королевство" (Великобритания).
15.00 Новости.
15.20 Криминальное досье. „Цыган по кличке Граф".
15.45 Мир животных в сериале „Борьба за выживание" (Великобритания).
16.35 Планета АРТ.
17.00 Неделя канала MDR (Германия). „День открытых дверей канала MDR - взгляд за кулисы". Видеофильм.
17.35 Неделя канала MDR (Германия). „Из оперы и концерта". Музыкальная программа.
19.10 Колесо телеобозрения.
19.20 Неделя канала MDR (Германия). „Место преступления. Страстное желание". Худ.фильм.
21.00 Панорама: события недели.
21.45 Телебарометр. Прогноз погоды.
22.00 Премьера. К.Спейси в фантастическом фильме „Планета К-РАХ". (США-Германия).
00.00 10 минут о спорте.
00.10 „Лучшие музыканты современности. Ринго Старр и небольшая помощь его друзей". Концертная программа (Англия).

ОНТ

8.00 Новости.
8.10 Утренняя звезда.
8.55 Служу России!
9.20 Дисней-клуб: „Тимон и Пумба".
9.45 Дог-шоу.
10.25 „5 миллионов с „Галина Бланка".
10.30 „Непутевые заметки" с Дм.Крыловым.
10.50 Пока все дома.
11.25 Юмористическая программа „Сами с усами".
11.55 Жан-Поль Бельмондо в остросюжетном фильме „Игра в четыре руки".
13.30 Дисней-клуб: „Русалочка".
14.00 Новости (с субтитрами).
14.15 Юрий Любимов в программе „Жизнь замечательных людей".
14.55 Затерянный мир в фильме „Микрокосмос".
16.15 „Знатоки" возвращаются. Марина Неелова в детективе „Полуденный вор". Дело N 18. 2-я серия.
17.45 Премьера. Антонио Бандерас и Джордж Клуни в приключенческой комедии „Дети шпионов".
19.30 „Кто хочет стать миллионером?" Телеигра.
20.30 ОНТ представляет: „Наши новости".
21.00 Большая премьера. Брюс Уиллис в супербоевике „Армагеддон".
23.40 Времена.
0.40 „Шоугодно" Андрея Кнышева до 1.20.

РТР

09.15 Утренняя почта.
09.50 „Городок". Дайджест. Развлекательная программа.
10.20 Леонид Быков, Георгий Вицин и Татьяна Пельтцер в комедии „Максим Перепелица". 1955 г.
12.10 Парламентский час.
13.00 Вести.
13.20 Вокруг света.
14.15 Диалоги о животных.
15.05 „Два рояля". Музыкально-развлекательная программа.
16.05 Комната смеха.
17.00 Мадонна, Руперт Эверетт и Бенджамин Брэтт в фильме „Лучший друг" (США). 1999 г.
18.50 В „Городке".
19.00 Вести недели.
20.10 „Специальный корреспондент". Авторская программа Аркадия Мамонтова „Проданное небо".
20.40 Иосиф Кобзон „Лучшие песни". Юбилейный концерт из ГЦКЗ „Россия".
00.15 - 02.20 Чемпионат мира по автогонкам в классе „Формула-1". Гран-при США. Трансляция из Индианаполиса.

Культура

11.20 Недлинные истории.
11.35 Ретроспектива фильмов Н.Кошеверовой. „Тень". Художественный фильм („Ленфильм", 1971). Режиссер Н.Кошеверова.
13.00 „Дар дождей. Великие реки Африки". Фильм 5-й. „Мара. Река борьбы".
13.30 Новости культуры.
13.45 „Графоман". Автор и ведущий А. Шаталов.
14.15 Сеть. ru.
14.40 Мой цирк.
15.05 „Про Петрушку". Мультфильм.
15.20 В мире танца. А.Адан. „Жизель". Балет в постановке театра „Ла Скала".
17.15 Прогулки по Бродвею.
17.45 Кинопанорама.
18.25 „Романтика романса". Ведущий Л.Серебренников.
19.05 „Ежик в тумане". Мультфильм.
19.15 „Мидлмарч". Телесериал (Великобритания, 1994). Режиссер Э.Пэйдж.
20.05 „Гость в актерской студии". Шарон Стоун.
21.00 „Тем временем" с Александром Архангельским. Информационно-аналитическая программа.
21.40 „Культ кино". „Камень во рту". Художественный фильм (Франция, 1983). Режиссер Ж.-Л.Леконт.
23.35 И.Гайдн. Симфония ї13. Исполняет Камерный оркестр „Музика вива" п/у А.Рудина.
23.50 - 23.55 Программа передач.

НТВ

09.00 Сегодня.
09.05 „Путешествие в страну девяти драконов". Сериал „Новейшая история".
10.00 Сегодня.
10.05 Сергей Соловьев в программе Павла Лобкова „Растительная жизнь".
10.40 „Вы будете смеяться!" Ян Арлазоров.
11.00 Сегодня.
11.05 „Фабрика кошмаров". „Профессия-репортер".
11.25 Служба спасения.
12.00 Сегодня.
12.05 Леонид Куравлев, Наталья Крачковская и Михаил Кокшенов в комедии „Русский счет".
13.45 Вкусные истории.
14.00 Сегодня.
14.05 Своя игра.
15.00 „Сегодня" с Юрием Липатовым.
15.20 „Я не верю гороскопам". Ток-шоу „Принцип домино".
16.00 Сегодня.
16.05 „Я не верю гороскопам". Ток-шоу „Принцип домино".
17.00 Сегодня.
17.05 „Совершенно секретно". „Вирус смерти".
17.50 Елена Сафонова и Сергей Жигунов в романтическом фильме „Принцесса на бобах".
20.00 „Намедни" с Леонидом Парфёновым.
21.30 Премьера. Триллер „Крокодил" (США).

TVP-1

PONIEDZIAŁEK

07:00 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:12 Pogoda
09:15 Woronicza 17
09:30 Telezakupy
09:45 Trzy niedźwiadki
10:10 Budzik
10:40 Rycerz Piotruś herbu Trzy Jabłka
11:10 Pan Złota Rączka; serial
12:00 Gotowanie na ekranie
12:15 pr.edukacyjny
12:25 The lost secret
12:40 Telezakupy
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 Kontrasty
13:25 Rolnictwo na świecie
13:45 Plebania; serial
14:15 Zwierzęta świata
14:45 Telezakupy
15:00 Zabawy językiem polskim
15:35 Normalnie jak w domu
16:00 Wiadomości
16:10 Bądź i rządź
16:35 Kontrowersje
16:55 Rower Błażeja
17:25 Moda na sukces; serial
17:45 Festiwal nauki
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:30 Gość Jedynki
18:40 Klan; telenowela
19:10 Echa stadionów
19:40 Wrzuć Jedynkę
19:50 5 minut o Unii Europejskiej
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
21:00 Sport
21:06 Pogoda
21:20 Miej oczy szeroko otwarte
22:20 Teatr Telewizji
23:45 XXVII Festiwal Polskich Filmów Fab.
00:05 Monitor Wiadomości
00:25 Profit
00:30 Rozmowy na czasie
01:00 Taka była telewizja czarno-biała

WTOREK

07:00 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:12 Pogoda
09:15 Woronicza 17
09:30 Telezakupy
09:45 Biblioteka rodzinna
10:30 Jedyneczka
10:55 Bajeczki Jedyneczki
11:20 Zew krwi; serial
12:10 Na haczyku
12:25 Szansa na życie
12:40 Telezakupy
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 W drodze do Unii
13:45 Klan; telenowela
14:15 Członki ciała; serial
14:45 Telezakupy
15:00 Słowo daję
15:25 pr.edukacyjny
15:35 Wielki mały biznes
16:00 Wiadomości
16:10 Sceny z życia
16:30 Otwarte drzwi
16:55 Rower Błażeja
17:25 Moda na sukces; serial
17:45 Festiwal nauki
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:30 Gość Jedynki
18:40 Klan; telenowela
19:10 Forum
19:55 Promocja książki
20:05 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
21:00 Sport
21:06 Pogoda
21:20 Moja kochana zabójczyni; film fab.
22:55 Dziwny jest ten świat
23:35 Plus minus
00:10 Monitor Wiadomości
00:30 W krainie dreszczowców

ŚRODA

07:00 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:12 Pogoda
09:15 Woronicza 17
09:30 Telezakupy
09:45 Kundle i reszta francuskiej
10:10 Jedyneczka
10:35 Bajeczki Jedyneczki
10:45 Słodkie zmartwienia; serial
11:10 Bezpieczne lądowanie; serial
12:15 Medycyna naturalna w Europie
12:40 Telezakupy
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 Kontrasty
13:25 Samo życie
13:45 Klan; telenowela
14:15 Łowcy zaginionych skarbów
14:45 Telezakupy
15:00 Plus minus
15:40 Sztuka przekonywania
16:00 Wiadomości
16:10 Ultralekkie marzenia
16:30 Bezpieczna Jedynka
16:55 Rower Błażeja
17:20 Moda na sukces; serial
17:45 Festiwal nauki
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:30 Gość Jedynki
18:40 Klan; telenowela
19:10 Taka była telewizja czarno-biała
20:00 5 minut o Unii Europejskiej
20:10 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
21:00 Sport
21:06 Pogoda
21:20 Podwójne życie Rebeki Cross - film fab.
22:55 Kronika kryminalna
23:15 program publicystyczny
00:00 Monitor Wiadomości
00:20 Profit
00:25 Szerokie tory
00:50 Plebania; serial

CZWARTEK

07:00 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:15 Woronicza 17
09:45 Kundle i reszta; serial
10:10 Budzik
10:35 program dla dzieci
10:45 Słodkie zmartwienia; serial
11:10 Będzie lepiej; film fab.
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 Horyzonty
13:45 Klan; telenowela
14:15 Co się stało z „Hindenburgiem"?
14:40 Telezakupy
15:00 Obserwator wojskowy
15:30 Negocjator; felieton
16:00 Wiadomości
16:10 Kwadrans na kawę
16:30 Babiniec
16:55 Rower Błażeja
17:20 Moda na sukces; serial
17:45 Festiwal nauki
18:00 Teleexpress
18:30 Gość Jedynki
18:40 Plebania; serial
19:10 Na żywo
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
21:20 Poker z mafią; serial
22:35 Sprawa dla reportera
23:10 Tygodnik polityczny Jedynki
00:00 Monitor Wiadomości
00:20 Profit
00:25 Pegaz
00:55 Klan; telenowela

PIĄTEK

07:00 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:15 Woronicza 17
09:45 Tęczowe rybki
10:10 Jedyneczka
10:35 Przygody Ośliczki Tosi
10:45 Kurnik
11:00 Pan Złota Rączka
11:50 Tu mieszka Bóg
12:40 Telezakupy
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 Czas relaksu
13:45 Plebania; serial
14:55 pr.edukacyjny
15:15 Podróże małe i duże
15:35 Laboratorium
16:00 Wiadomości
16:10 publ.
16:30 Euroexpress
16:55 Raj
17:20 Moda na sukces; serial
17:45 Festiwal nauki
18:00 Teleexpress
18:25 Gość Jedynki
18:40 Plebania; serial
19:05 Randka w ciemno
19:45 Jaka to melodia?
20:15 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
21:20 Rapa-Nui; film fab.
23:10 Joanna d'Arc; serial
00:00 Monitor Wiadomości
00:20 Profit
00:30 Polski Crash - film fab.
02:05 Przynęta; dramat
04:00 Sprawiedliwość na 18 kołach; serial

SOBOTA

07:30 Rok w ogrodzie
08:00 Agrolinia
09:00 Wiadomości
09:15 Plemię; serial
09:40 Ziarno
10:05 Program dla młodych widzów
10:35 Mała Księga Dżungli; serial
10:55 Trzymajmy się razem; serial
11:50 Kolejka
12:15 To niesamowite!
12:40 Sobota w Europie
13:00 Moda jak pogoda
13:20 Sobota w Europie
13:30 Co Pani na to?
14:00 Wiadomości
14:10 Miliard w rozumie
14:35 Sobota w Europie
14:50 Zwierzęta świata
15:20 Sobota w Europie
15:30 Słoneczny patrol
17:00 Sobota w Europie
17:15 Moda na sukces; serial
17:35 Sobota w Europie
18:00 Teleexpress
18:25 Gość Jedynki
18:40 Plebania; serial
19:05 Lokatorzy; serial
19:35 Jaka to melodia?
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
21:10 Ostatni Mohikanin; film fab.
23:10 Kabaret Olgi Lipińskiej
23:55 pr.rozrywkowy
00:20 Harry Angel - film fab.
02:45 Typowo angielskie małżeństwo; film fab.
04:25 Jerry i Tom; film fab.

NIEDZIELA

07:30 Czas relaksu
07:50 Przystanek Unia
08:35 Latające misie; serial
09:05 Szaleństwa panny Ewy; serial
10:00 Teleranek
10:30 To niesamowite!
11:00 Do góry nogami
11:30 Myślisz o kimś?
11:50 Czarna żmija; komedia
12:25 Od A do Zdrowia
13:00 Anioł Pański
14:10 Światowy Dzień Serca
14:20 Kochamy TVP
14:45 Śmiechu warte
15:05 Światowy Dzień Serca
15:15 Józef; film fab.
16:50 Światowy Dzień Serca
17:00 BBC w Jedynce
17:50 Światowy Dzień Serca
18:00 Teleexpress
18:15 Sportowy Express
18:25 Dziennik telewizyjny
18:40 Przedszkolandia; serial dok.
19:05 Lokatorzy; serial
19:35 Jaka to melodia?
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
21:10 Czas na dokument
21:40 Wykrywacz kłamstw
22:15 Tylko miłość; serial
23:10 D.O.A. - film fab.
00:40 50 lat TVP

Poniedziałek

23 września

TVP 2

08:00 Studio urody
08:10 Złotopolscy; telenowela
08:35 Dwójka Dzieciom
09:00 Na dobre i na złe; serial
09:50 Pytanie na śniadanie
11:30 Podróże kulinarne
11:55 Święta wojna
12:20 Tęgie kłopoty
12:50 Ryzykanci
13:35 Do portu żegluję...
14:00 Panorama
14:15 Miami Sands; serial
15:00 Radio Romans; serial
15:30 Nie tylko dla komandosów
16:00 Krzyżówka 13-latków
16:25 Nera, księżniczka Oceanii
17:00 Panorama
17:25 Złotopolscy; telenowela
17:55 Na dobre i na złe; serial
18:50 PROGRAM LOKALNY
19:30 Panorama
20:05 Va banque
20:35 Jestem stąd...
21:00 Śpiewające Fortepiany
21:55 Kochaj mnie; telenowela
22:30 997-magazyn kryminalny
23:00 Panorama
23:35 Młode wilki; film fab.
01:15 Arcydzieła Polskiego Dokumentu

Polonia

16:00 Wiadomości
16:15 Zaścianek
16:35 Pan Adam
17:00 Klan; telenowela
17:25 Ojczyzna-polszczyzna
17:40 Uwagi na temat przyszłości
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:30 Gość Jedynki
18:40 Budzik
19:10 Przygody Skippy; serial
19:40 Telewizyjne Wiadomości Literackie
20:10 Zgadnij odpowiedz
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:15 Klan; telenowela
21:40 Sportowy tydzień
22:15 Królewskie sny; serial
23:30 Sprawa dla reportera
01:00 Wanda Wiłkomirska - wirtuoz
01:30 Kochaj mnie; telenowela
01:00 Monitor Wiadomości
01:15 Profit
01:20 Pogranicze w ogniu serial
02:15 Pomysłowy Dobromir
02:30 Wiadomości

Polsat

07:00 Piosenka na życzenie
08:25 Serial anim.
08:50 Strażnik Teksasu – serial
09:45 Luzik Guzik – serial
10:30 JAG - Wojskowe Biuro Śledcze - serial
11:50 Życiowa szansa
12:35 Adam i Ewa - serial
13:05 Serca na rozdrożu - serial
13:45 Z głową w chmurach - serial
14:50 4 x 4 - magazyn motoryzacyjny
15:15 Twój lekarz
15:35 Wystarczy chcieć
15:50 Pokemony
16:15 Świat według Kiepskich - serial
16:45 Informacje
17:05 Adam i Ewa - serial
17:35 Serca na rozdrożu – serial
18:20 Strażnik Teksasu - serial
19:15 Bar 2
19:45 Informacje
20:15 Życiowa szansa
21:05 Bar 2
21:45 Samo życie - serial
22:15 Dzień Niepodległości - film
01:00 Informacje
01:20 Graffiti
01:30 Bumerang
02:00 Muzyka na bis

Białystok

07:30 Kostek - serial
07:55 Selena
08:05 Klockowa kraina
08:30 Kurier
08:45 Obiektyw
09:00 Wierzę, watpię, szukam
09:25 Koneser
09:30 Kurier
09:45 Gość dnia
10:00 Święta i uroczystości na świecie
10:40 Tajemnica Enigmy - serial
11:30 Kurier
11:45 Telekurier
12:15 Gość dnia
12:30 Kurier
12:45 Muzyczne chwile
13:30 Kurier
13:35 Tajemnicze przygody Juliusza Verne'a - serial
14:30 Kurier
14:50 Agrobiznes
15:00 Od niedzieli do niedzieli
15:30 Kurier
16:00 Cyrkowcy - serial
16:30 Kurier
16:45 Obiektyw
16:50 Gość dnia
17:00 Pod Twoją obronę
17:30 Kurier
17:45 Rozmowa dnia
18:00 Przegląd gospodarczy
18:30 Kurier
18:50 Sami o sobie
19:00 Obiektyw
19:25 Kartka z kalendarza
19:45 Przedmioty i my
19:55 Diagnoza
20:15 Gość dnia
20:30 Kurier sportowy
20:45 Rozmowa dnia
21:00 Telekurier
21:30 Kurier
21:50 Echa dnia
22:15 Eurotel Polska 2002
22:25 Koneser
22:30 Kurier gospodarczy
22:45 Objektyw
23:00 Sami o sobie
23:15 To jest temat
23:30 Kurier
00:00 Co mi dolega, doktorze? - komedia

Wtorek

24 września

TVP 2

08:05 Studio urody
08:15 Złotopolscy; telenowela
08:40 Dwójka Dzieciom
09:00 Cena życia; serial
09:50 Pytanie na śniadanie
11:25 Bogusław Kaczyński zaprasza
12:15 Znaki czasu
12:35 Wielkie romanse dwudziestego wieku
13:05 Kabaret Starszej Pani
14:00 Panorama
14:15 Miami Sands; serial
15:00 Radio Romans; serial
15:30 30 ton!
16:00 Zrozumieć świat
16:25 Nera, księżniczka Oceanii
17:00 Panorama
17:25 Złotopolscy; telenowela
17:55 Bogusław Kaczyński zaprasza
18:50 Program lokalny
19:30 Panorama
20:05 Jeden z dziesięciu
20:35 Kocham kino
21:00 M jak miłość; serial
21:55 Magazyn Ekspresu Reporterów
22:45 Praca dla każdego
23:00 Panorama
23:40 Wieczór filmowy Kocham Kino
01:25 Wieczór artystyczny

Polonia

07:00 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:15 Woronicza 17
09:30 Klan; telenowela
10:00 Suwalszczyzna piękna jak baśń
10:15 Na Niebieskich Połoninach
10:45 IV Mazurska Biesiada Kabaretowa
11:35 Kolorowe nutki
11:45 Zgadnij odpowiedz
11:50 Południk 19-ty
12:15 Maszyna zmian
12:45 Eurotel
13:00 Wiadomości
13:45 Tajemnice starego kościoła
14:15 Plebania; serial
14:40 Imię moje Kinga
15:35 Pamiętaj o mnie...
16:00 Wiadomości
16:15 Suwalszczyzna piękna jak baśń
16:30 Na Niebieskich Połoninach
17:00 Klan; telenowela
17:30 Raj
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:30 Gość Jedynki
18:40 Południk 19-ty
19:10 Maszyna zmian; serial
19:40 Obserwator wojskowy
20:00 Wieści polonijne
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:15 Klan; telenowela
21:40 Dalecy – Bliscy
22:15 Plebania; serial
22:40 Imię moje Kinga
23:40 997-magazyn kryminalny
01:10 Ze sztuką na ty
01:40 reportaż
01:00 Monitor Wiadomości
01:20 Forum

Polsat

07:00 Piosenka na życzenie
08:00 Pokemony
08:25 Psotny Bill
08:50 Strażnik teksasu – serial
09:45 Słoneczny patrol - serial
10:40 Samo życie - serial
11:10 Apetyt na miłość
11:40 Życiowa szansa
12:30 Adam i Ewa - serial
13:00 Serca na rozdrożu - serial
13:45 Z głową w chmurach - serial
14:45 Bar
15:45 Pokemony
16:15 Rodzina zastepcza - serial
16:45 Informacje
17:05 Adam i Ewa- serial
17:35 Serca na rozdrożu - serial
18:20 Strażnik Teksasu - serial
19:15 Bar 2
19:45 Informacje
20:15 Rosyjska ruletka
21:05 Bar 2.
21:45 Samo życie – serial
22:15 Wielka biała pięść - komedia
00:00 Informacje
00:20 Graffiti

Białystok

07:30 Kostek - serial
07:55 Lisa i Paul
08:05 Waldo Wspaniały - serial
08:45 Obiektyw
09:15 Kwartet
09:45 Gość dnia
10:00 Wielkie jeziora
10:40 Słoneczny patrol - serial
11:45 Telekurier
12:15 Gość dnia
12:30 Kurier
12:45 Country Crock
13:35 Jazz
14:50 Agrobiznes
15:00 Świat
15:45 Znaki czasu
16:00 Cyrkowcy - serial
16:45 Obiektyw
16:50 Gość dnia
17:00 U źródeł wiary
17:45 Rozmowa dnia
18:15 Kwartet
18:50 Panorama łomżyńska
19:00 Obiektyw
19:25 Kartka z kalendarza
18:35 Regiony kultury
19:45 Żeby choć raz
19:55 Reportaż
20:15 Gość dnia
20:30 Kurier sportowy
20:45 Rozmowa dnia
21:00 Telekurier
21:50 Echa dnia
22:15 Eurotel Polska 2002
22:25 Koneser
23:00 Panorama łomżyńska
23:15 Patrol Trójki
00:00 Zapłacić za przeszłość
02:25 Troje na huśtawce - serial

Środa

25 września

TVP 2

08:05 Studio urody
08:15 Złotopolscy; telenowela
08:40 Dwójka Dzieciom
09:00 Cena życia; serial
09:50 Pytanie na śniadanie
11:25 Praca dla każdego
11:35 Magazyn Ekspresu Reporterów
12:20 Wielkie romanse dwudziestego wieku
13:00 Pożegnanie lata
14:00 Panorama
14:15 Miami Sands; serial
15:00 Radio Romans; serial
15:30 Róbta co chceta
16:00 Krzyżówka szczęścia
16:25 Nera, księżniczka Oceanii
17:00 Panorama
17:25 Wakacje z duchami; serial
18:00 Bogusław Kaczyński zaprasza
18:50 Program lokalny
19:30 Panorama
20:05 Jeden z dziesięciu
20:35 Camerata
21:05 M jak miłość; serial
22:00 Linia specjalna
23:00 Panorama
23:40 Mniejsze zło; thriller
01:05 Jak upolować mężczyznę; serial
01:35 Z Archiwum X; serial

Polonia

07:00 Kawa czy herbata
08:30 Gość Jedynki
08:45 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:15 Krakowskie Przedmieście
09:25 Klan; telenowela
09:50 Kronika Zimowych Igrzysk Polonijnych
10:10 Dobre książki
10:40 Forum
11:30 Zgadnij odpowiedz
11:35 Papierowy teatrzyk
11:50 Kolorowe nutki
12:00 W krainie czarnoksiężnika Oza; serial anim
12:30 Klan; telenowela
13:00 Wiadomości
13:10 Ja, Komediant
15:45 Film anim. dla dorosłych
16:00 Wiadomości
16:15 Dobre książki
16:45 Parnas Literacki
17:00 Panorama
17:30 Kwadrat
18:00 Teleexpress
18:20 Gość Jedynki
18:30 Zgadnij odpowiedz
18:35 Papierowy teatrzyk
18:50 Kolorowe nutki
19:00 W krainie czarnoksiężnika Oza; serial anim
19:30 Panorama
19:50 Klan; telenowela
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:00 Wieści polonijne
21:15 Skarbiec
21:40 Polskie smaki
22:00 Marcowe migdały; film
23:25 Kronika Zimowych Igrzysk Polonijnych
23:55 Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie
00:45 Monitor Wiadomości
01:05 Sportowy flesz
01:10 Tylko rock

Polsat

07:00 Piosenka na życzenie
08:00 Pokemony
08:25 Kosmiczne wojny
08:50 Strażnik Teksasu - serial
09:45 Roswell - serial
10:40 Samo życie - serial
11:10 Benny Hill
11:40 Rosyjska ruletka
12:30 Adam i Ewa - serial
13:00 Serca na rozdrożu - serial
13:45 Z głową w chmurach - serial
14:45 Zerwane więzi
15:45 Pokemony
16:15 Najzabawniejsze zwierzęta świata
16:45 Informacje
17:05 Adam i Ewa - serial
17:35 Serca na rozdrożu - serial
18:20 Strażnik Teksasu - serial
19:15 Bar 2.
19:45 Informacje
20:10 Prognoza pogody
20:15 Życiowa szansa
21:05 Bar 2.
21:40 Mecz Ligi Mistrzów
23:40 Telewizyjne Biuro Śledcze
00:10 Informacje
00:20 Sport
00:25 Pogoda
00:30 Graffiti
00:40 Mecz Ligi Mistrzów

Białystok

07:30 Kostek - serial
08:20 Selena
08:30 Kurier
08:45 Obiektyw
09:00 Odkryj nowy świat
09:25 Koneser
09:30 Kurier
09:45 Gość dnia
10:00 Transmisja obrad Sejmu
17:30 Kurier
17:40 Prognoza pogody
17:45 Rozmowa dnia
18:00 Watra
18:30 Kurier
18:45 Prognoza pogody
18:50 Do szczęścia inaczej
19:00 Obiektyw
19:25 Kartka z kalendarza
19:35 Regiony kultury
19:45 Koneser
19:55 Pogotowie Trójki
20:15 Gość dnia
20:30 Kurier sportowy
20:45 Rozmowa dnia
21:00 Telekurier
21:30 Kurier
21:50 Echa dnia
22:15 Eurotel Polska
22:25 Koneser
22:30 Kurier gospodarczy
22:40 Pogoda
22:45 Objektyw
23:00 Do szczęścia inaczej
23:15 To jest temat
23:30 Kurier
00:00 Odważny - dramat
01:40 Troje na huśtawce - serial

Czwartek

26 września

TVP 2

08:05 Studio urody
08:15 Złotopolscy; telenowela
08:40 Dwójka Dzieciom
09:00 Cena życia; serial
09:50 Pytanie na śniadanie
11:20 Po prostu żyć
11:45 Podróż przez Amerykę Południową
12:35 Jestem stąd...
13:00 Bogusław Kaczyński zaprasza
14:00 Panorama
14:15 Miami Sands; serial
15:00 Radio Romans; serial
15:30 Arka Noego
16:00 To twoja droga
16:25 Nera, księżniczka Oceanii
17:00 Panorama
17:22 Pogoda
17:25 Wakacje z duchami; serial
18:00 Świat obok nas
18:50 Program lokalny
19:30 Panorama
19:55 Pogoda
20:05 Jeden z dziesięciu
20:35 Smak Europy
21:05 Brittanic; film fab.
22:40 Manewry miłosne
23:00 Panorama
23:20 Sport-telegram
23:27 Pogoda
23:35 Zakręty losu; film fab.
01:10 Rosyjska bajka o wódce i złotej rybce

Polonia

07:00 Kawa czy herbata
08:30 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:12 Pogoda
09:15 Woronicza 17
09:30 Złotopolscy; telenowela
10:00 Sekrety zdrowia
10:15 Kwadrans na kawę
10:30 Antologia Literatury Emigracyjnej
10:50 Festiwal Muzyczny Łańcut 2002
11:45 Krzyżówka 13-latków
12:15 Indaba; serial
12:45 Eurotel
13:00 Wiadomości
13:15 reportaż
13:30 Magazyn sportowy
14:15 Gra miłości i przypadku
15:25 Gdy mi Ciebie zabraknie
16:00 Wiadomości
16:15 Sekrety zdrowia
16:30 Kwadrans na kawę
16:45 Antologia Literatury Emigracyjnej
17:00 Złotopolscy; telenowela
17:30 Babiniec
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:30 Gość Jedynki
18:40 Krzyżówka 13-latków
19:10 Indaba; serial
19:40 Gościniec
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości

Polsat

07:00 Piosenka na życzenie
08:00 Pokemony
08:25 Psotny Bill
08:50 Strażnik Teksasu - serial
09:45 Roswell - serial
10:40 Rozwód po amerykańsku
11:10 Macie co chcecie
11:40 Życiowa szansa
12:30 Adam i Ewa - serial
13:00 Serca na rozdrożu -serial
13:45 Z głową w chmurach - serial
14:40 Magazyn muzyczny
15:45 Pokemony
16:00 Miodowe lata
16:45 Informacje
17:05 Adam i Ewa - serial
17:35 Serca na rozdrożu - serial
18:20 Strażnik Teksasu - serial
19:15 Bar 2.
19:45 Informacje
20:05 Sport
20:10 Prognoza pogody
20:15 Rosyjska ruletka
21:05 Bar 2.
21:45 Samo życie - serial
22:15 Z archiwum X - serial
23:15 Ally McBeal - serial
00:10 Informacje
00:20 Sport
00:25 Prognoza pogody
00:30 Graffiti
00:40 Uwiedziona przez zło - thriller
02:20 Muzyka na bis

Białystok

07:30 Kostek - serial
07:55 Rycerze królestwa owadów
08:25 Selena
08:30 Kurier
08:45 Obiektyw
09:00 Warszawa w filmie
09:25 Koneser
09:30 Kurier
09:45 Gość dnia
10:00 Transmisja obrad Sejmu
17:30 Kurier
17:45 Rozmowa dnia
18:00 Telemotorspor
18:30 Kurier
18:50 Kinoman
19:00 Obiektyw
19:25 Kartka z kalendarza
19:35 Regiony kultury
19:45 Program publicystyczny
19:55 Pro musica
20:15 Gość dnia
20:30 Kurier sportowy
20:45 Rozmowa dnia
21:00 Telekurier
21:30 Kurier
21:50 Echa dnia
22:15 Eurotel Polska 2002
22:25 Koneser
22:30 Kurier gospodarczy
22:45 Objektyw
23:00 Kinoman
23:15 Patrol Trójki
23:30 Kurier
00:00 B. Monkey - film obyczajowy
00:40 Troje na huśtawce - serial

Piątek

27 września

TVP 2

08:05 Studio urody
08:15 Złotopolscy; telenowela
08:40 Dwójka Dzieciom
09:00 Cena życia; serial
09:50 Pytanie na śniadanie
11:15 Pogromcy fal; serial
12:45 Krajobraz Polski
13:05 Pożegnanie lata
14:00 Panorama
14:15 Miami Sands; serial
15:00 Radio Romans; serial
15:30 Wokół nas
16:25 Nera, księżniczka Oceanii
17:00 Panorama
17:22 Pogoda
17:25 Wakacje z duchami; serial
17:55 Święta wojna; serial
18:25 Jazda kulturalna
18:50 PROGRAM LOKALNY
19:30 Panorama
19:55 Pogoda
20:05 Daleko od szosy; serial
21:20 Kabaret Starszej Pani
22:15 Wieczór z Jagielskim
23:00 Panorama
23:20 Sport-telegram
23:27 Prognoza pogody
23:45 Wideoteka Dorosłego Człowieka
00:20 Polisa; film fab.
01:55 Klub samobójców; film fab.

Polonia

07:00 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:12 Pogoda
09:15 Woronicza 17
09:30 Złotopolscy; telenowela
10:00 Zrozumieć świat
10:20 Nie tylko dinozaury
10:45 Szansa na sukces
11:45 Papierowy teatrzyk
12:00 Tęczowa bajeczka
12:15 Hrabia Kaczula
12:45 Eurotel
13:00 Wiadomości
13:15 Forum Polonijne
14:00 Hity satelity
14:15 Marzenia do spełnienia; telenowela
15:00 Jestem
15:30 Złoty pilot
16:00 Wiadomości
16:15 Zrozumieć świat
16:35 Nie tylko dinozaury
17:00 Złotopolscy; telenowela
17:30 Euroexpress
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:25 Gość Jedynki
18:40 Hrabia Kaczula; serial
19:05 Szansa na sukces
20:00 Wieści polonijne
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:00 Sport
21:06 Pogoda
21:15 Złotopolscy; telenowela
21:40 Mówi się...
22:00 Hity satelity
22:15 Marzenia do spełnienia; telenowela
23:00 Jestem
23:35 Prawdziwe psy; telenowela
01:00 Porozmawiajmy
01:00 Monitor Wiadomości

Polsat

07:00 Muzyka
08:00 Serial anim.
08:50 Strażnik Teksasu - serial
09:45 Asy z klasy - serial
10:40 Samo życie
11:10 Rozwód po amerykańsku
11:40 Rosyjska ruletka
12:30 Adam i Ewa - serial
13:00 Serca na rozdrożu - serial
13:45 Z głową w chmurach – serial
14:45 Muzykogranie
15:45 Pokemony
16:15 Graczykowie – serial
16:45 Informacje
17:05 Adam i Ewa
17:35 Serca na rozdrożu - serial
18:20 Strrażnik Teksasu - serial
19:15 Bar 2.
19:45 Informacje
20:15 Życiowa szansa - serial
21:05 Bar 2.
21:45 Miodowe lata - serial
22:35 Tropiciele - film sensacyjny
00:25 Informacje
00:45 Graffiti
00:55 Ostatni lot Global 10-25 - dramat
02:30 Muzyka na bis

Białystok

07:30 Kostek - serial
08:30 Kurier
08:40 Prognoza pogody
08:45 Obiektyw
09:00 Małe ojczyzny
09:25 Koneser
09:30 Kurier
09:40 Prognoza pogody
09:45 Gość dnia
10:00 Transmisja obrad Sejmu
17:30 Kurier
17:40 Prognoza pogody
17:45 Rozmowa dnia
18:00 Program rozrywkowy
18:45 Prognoza pogody
18:50 Przegląd suwalsko-mazurski
19:00 Obiektyw
19:25 Kartka z kalendarza
19:35 Regiony kultury
19:45 Magazyn kulturalny
19:55 Okiem reportera
20:15 Gość dnia
20:30 Kurier sportowy
20:45 Rozmowa dnia
21:00 Telekurier
21:30 Kurier
21:45 Prognoza pogody
21:50 Echa dnia
22:15 Eurotel Polska
22:25 Koneser
22:30 Kurier gospodarczy
22:45 Objektyw
23:00 Przegląd suwalsko-mazurski
23:15 To jest temat
23:30 Kurier
00:00 Powiedz to głośno
00:40 Mrożony pepermint – dramat

Sobota

28 września

TVP 2

07:50 Studio urody
08:00 Echa tygodnia
08:30 Spróbujmy razem
09:00 M jak miłość; serial
09:45 Ojczyzna-polszczyzna
10:00 50 lat TVP
10:30 Wideoteka Dorosłego Człowieka
11:00 Tajemnice królestwa oceanu
11:30 Kręcioła
11:50 Arka Noego
12:15 Kino bez rodziców
12:50 Wszyscy za jednego; film przygodowy
14:30 30 ton!
15:00 Familiada
15:30 Złotopolscy; telenowela
16:00 Wielka gra
17:00 Śpiewające Fortepiany
18:00 Ryzykanci
19:00 PROGRAM LOKALNY
19:30 Panorama
19:56 Pogoda
20:05 Świat obok nas
21:05 A niech gadają
22:00 Herbatka u Tadka
22:50 Słowo na niedzielę
23:00 Panorama
23:20 Sport-telegram
23:28 Pogoda
23:35 Twoja na zawsze Lulu; dramat
01:20 Gala Boksu Zawodowego
03:00 Muzyka na dobranoc

Polonia

07:00 Na dobre i na złe
08:00 Echa tygodnia
08:30 Wieści polonijne
08:45 Alfred Schutz
09:00 Wiadomości
09:12 Pogoda
09:15 Zaproszenie
09:40 Ziarno
10:05 Grupa specjalna Eko
10:30 Nowa Tradycja
11:00 Mówi się...
11:20 Ludzie listy piszą
11:45 Podróże kulinarne
12:10 Książki z górnej półki
12:20 Klan; telenowela
12:45 Klan; telenowela
13:40 Polonia z Mazowszem
14:00 Wiadomości
14:10 Polskie drogi; serial
15:25 Niegdyś wrogowie
15:45 Polonia z Mazowszem
16:15 Święta wojna; serial
16:40 Polonia z Mazowszem
17:10 Tam gdzie jesteśmy
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:30 Na dobre i na złe; telenowela
19:20 Czterdziestolatek; serial
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości

Polsat

07:00 Muzykogranie
08:00 Twój lekarz
08:15 Wystarczy chcieć
08:30 Magazyn redakcji programów religijnych
09:00 Serial anim
09:30 Psotny Bill - serial
10:00 Jednorożec Kleo – serial anim
10:30 Power Rangers - serial
10:55 Hitmania
12:00 Bohater baseballa Joe Torre – film fab.
13:45 Dragonwyck -dramat
15:30 Promenada sukcesu
16:15 4 x 4 - magazyn motoryzacyjny
16:45 Informacje
16:55 Prognoza pogody
17:00 Najzabawniejsze zwierzęta świata
17:25 Apetyt na miłość
17:55 Roswell: w kręgu tajemnic - serial
18:50 Asy z klasy - serial
19:45 Informacje
20:00 Prognoza pogody
20:05 Zerwane więzi
21:00 Bar.
22:15 Graczykowie - serial
22:50 Bar.
23:10 Obcy 3 - science-fiction
01:00 Przypadkowy pasażer - thriller
03:30 Muzyka na bis

Białystok

07:30 Kostek - serial
07:55 Film anim
08:20 Reksio
08:30 Kurier
08:45 Obiektyw
08:55 Koneser
09:00 Tydzień w obiektywie
09:10 Diagnoza
09:15 Kinoman
09:30 Koneser
09:35 Znane nieznane
09:45 Przedmioty i my
10:00 Świat
10:30 Kurier
10: 45 W słońcu i w deszczu - serial
11:40 Gdzie jest ten dom?
12:45 Stuka i kultura
13:45 Motoświat
14:15 Reportaż tygodnia
14:30 Kurier Polska
14:45 Lizzie McGuire - serial
15:15 Książka dla dzieci
15:35 Etniczne klimaty
16:40 Obiektyw
16:45 Gość dnia
17:05 Znane nieznane
17:30 Kurier
17:45 Młodzi kontra
18:35 Świat Polska
19:20 Znane nieznane
19:25 Kartka z kalendarza
19:30 Okiem reportera
19:35 Regiony kultury
19:40 Dom - serial
21:05 Telekurier bis
21:55 Przegląd gospodarczy
22:20 Kulturalny wywiad
23:00 Tydzień w obiektywie
23:30 Kurier Polska
00:00 Telekurier nocą

Niedziela

29 września

TVP 2

08:05 Film dla niesłyszących
08:55 Słowo na niedzielę
09:00 M jak miłość; serial
09:50 Leonard Bernstein-spotkania z muzyką
10:50 Nie tylko dla komandosów
11:15 Smak Europy
11:30 Ukryte źródło Mekongu
12:20 Smak Europy
12:30 Podróże kulinarne
13:00 Żandarm na emeryturze; komedia
14:40 Smak Europy
15:00 Familiada
15:30 Złotopolscy; telenowela
16:00 Bezludna wyspa
17:00 Na dobre i na złe; serial
18:00 Wiedźmin; serial
18:50 Smak Europy
19:00 Program lokalny
19:30 Panorama
19:55 Pogoda
20:00 Święta wojna; serial
20:30 Tylko futbol
21:00 Kabaret na festiwalu
22:00 Zielona karta; telenowela
22:30 7 dni świat
23:00 Panorama
23:20 Sport-telegram
23:29 Prognoza pogody
23:45 Bajki z królestwa Lailonii
00:05 Autograf
00:45 Warszawska Jesień
01:50 Tylko instynkt; film fab.

Polonia

09:15 M jak miłość; serial
10:00 Słowo na niedzielę
10:05 Uczmy się polskiego
10:40 Baśnie z tysiąca i jednej nocy
11:05 Książki z górnej półki
11:15 Co Pani na to?
11:45 Niegdyś wrogowie
12:05 Złotopolscy; telenowela
13:00 Anioł Pański
13:20 Niedzielne muzykowanie
13:45 Wszystko o „Zemście"
14:00 Transmisja Mszy Świętej
15:05 Stawka większa niż życie; serial
15:55 Wszystko o „Zemście"
16:05 50 lat TVP
17:00 Biografie
17:50 Wszystko o „Zemście"
18:00 Teleexpress
18:15 Sportowy Express
18:25 Dziennik telewizyjny
18:40 M jak miłość; serial
19:25 Kochamy TVP
19:50 Zaproszenie
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
20:51 Sport
20:57 Pogoda
21:00 Wieczór z Jagielskim
21:40 On Ona Unii
22:35 Wszystko o „Zemście"
22:45 Ekstradycja 2; serial
23:40 Bezludna wyspa
01:30 Biografie
01:25 M jak miłość; serial
02:05 Wszystko o „Zemście"
02:15 Przygody Bolka i Lolka
02:30 Wiadomości

Polsat

07:00 Hitmania
08:00 4 x 4 - magazyn motoryzacyjny
08:30 Magazyn redakcji programów religijnych
09:00 Serial anim
09:30 Psotny Bill - serial
10:00 Świat Hugo
10.30 Power Rangers - serial
11:00 Muzykogranie
12:00 Słoneczny Patrol, serial
13:00 Strzał w ciemności - komedia
14:45 Luzik guzik - serial
15:35 Benny Hill - serial kom.
16:30 Fundacja Polsat
16:45 Informacje
17:00 Bar.
17:55 Roswell - W kręgu tajemnic - serial
18:50 J.A.G. - Wojskowe Biuro Śledcze - serial
19:45 Informacje
20:05 Porwany za młodu - serial
21:00 Rodzina zastępcza - serial
21:30 Świat według Kiepskich - serial
22:00 Film fab.
00:05 Latająca karetka
00:35 Magazyn sportowy
02:35 Muzyka na bis

Białystok

07:35 Kostek - serial
08:30 Kurier
08:45 Obiektyw
08:55 Koneser
09:00 Sami o sobie
09:45 Łączy nas Polska
09:55 Koneser
10:00 Teleplotki
10:30 Kurier
10:45 W słońcu i w deszczu – serial
10:35 Póki się znów nie spotkamy - serial
12:30 Kurier
12:45 Telemagazyn
13:30 Kurier
13:45 Prezentacje
14:00 Msza święta
15:00 Pod Twoją Obronę
15:10 Książka dla dzieci
15:30 Kurier
15:35 Poznajmy je lepiej
15:50 Kwartet
16:00 Kowalski i Schmidt
16:30 Kurier
16:45 U źródeł wiary
16:00 Podpowiedzi w plenerze
17:10 Okiem reportera
17:45 Muzyczne chwile
18:30 Kurier
18:35 Teleplotki
19:00 Obiektyw
19:25 Kartka z kalendarza
19:45 Dom - serial
21:00 Telekurier
21:30 Kurier
21:55 Od niedzieli do niedzieli
22:20 Książka tygodnia
22:30 Kurier
22:45 Obiektyw

Strażnicy Golgoty Wschodu

... Pamiętać będą o tym pokolenia, Sybir — Polaków katorżnicza ziemia

ciąg dalszy ze str. 1

Centralne uroczystości odbyły się 14 września. Zgromadzonych przed Pomnikiem Katyńskim powitał Tadeusz Chwiedź, prezes Zarządu Oddziału Związku Sybiraków, podkreślając, że marsz ma być nie tylko dowodem pamięci i hołdem tym, którzy zginęli na Syberii, ale powodem do refleksji nad przeszłością, przebaczeniem, pojednaniem i zgodną współpracą młodych pokoleń. W tej niezwykłej ceremonii wzięli udział: Ryszard Tur, prezydent miasta Białegostoku dr Jan Nowicki, Radca Ambasady RP w Wilnie, dr Tadeusz Kruczkowski, prezes SZ ZPB, Halina Jakołcewicz, prezes Stowarzyszenia Polaków Ofiar Represji Politycznych w Grodnie i inni.

Przemarsz wyruszył ulicami miasta do kościoła Ducha Świętego, przy którym znajduje się jedyny w Polsce monumentalny pomnik „Grób Nieznanego Sybiraka" — krzyż zbudowany głównie z szyn kolejowych — upamiętniający wywózki i długoletni pobyt na Syberii tysięcy obywateli polskich. Na murze okalającym pomnik umieszczone są tablice z nazwiskami osób, które z zesłania nie wróciły. Po uroczystym nabożeństwie celebrowanym przez ks. abp. Stanisława Szymeckiego przy pomniku Sybiraka modlono się w obrzędach katolickim i prawosławnym.

Uczestnicy marszu przy Grobie Nieznanego Sybiraka

- Nasze miasto — Białystok - gości dzisiaj męczenników Sybiru z całego kraju, aby przypomnieć Polsce i światu wasze tragiczne losy, cierpienia i morderczą drogę powrotu na Ojczyznę — mówił Ryszard Tur, prezydent Białegostoku.

— Jesteście dla nas wzorem patriotyzmu i umiłowania Ojczyzny. Oddajemy dzisiaj hołd i chylimy czoła nad grobami rodaków, które są rozsiane po ziemi syberyjskiej, polecamy ich dusze Bogu Miłosiernemu, aby wieczny pokój był zapłatą za ofiarę życia, poświęconego Polsce.

- Pomysł tego marszu zrodził się właśnie z myślą o was — młodzi ludzie. On jest po to, abyście w swych sercach odnaleźli kącik pamięci o swoich bliskich. O ludziach, którzy wierni Polsce oddali swoje życie za jej niepodległość — podkreślił Marian Jonkajtys, pomysłodawca marszu.

— Musicie pamiętać, że wolność nie jest nam dana na zawsze.

Uroczystości zakończono apelem poległych i 3-krotną salwą honorową w wykonaniu żołnierzy Wojska Polskiego oraz zapaleniem zniczy i złożeniem kwiatów.

Pamiętajmy o tych wszystkich, którzy *"... za Polskę, Wiarę i Cześć Narodu oddali swoje życia w Krwawej Golgocie Wschodu... "*

Iness TODRYK
fot. autora

Symboliczna GróbPolskiego Zesłańca w stepach Kazachstanu (Muzeum Sybiraków w Białymstoku)

Obozy śmierci

Kozielsk — około 5000 jeńców, ocalało — 245. Pozostali rozstrzelani w Katyniu.

Ostaszków — około 6500 jeńców. W większości Policja Państwowa KOP, służba więzienna. Zamordowani w Miednoje. Ocalało 127 osób.

Starobielsk — około 4000 jeńców. Mordowani w podziemiach NKWD w Charkowie. Wrzucani do „dołów śmierci" w Piatichatkach. Ocalało — 79 osób.

Głęboka wiara w Boga pozwoliła wielu zesłańcom przetrwać katorgę i wrócić do Ojczyzny

Polacy na tereny Wschodniej Rosji trafili w czterech wielkich wywózkach.

Pierwsza miała miejsce 10 lutego 1940r. — w rejony Archangielska, Swierdłowska, Komi i Kraju Krasnojarskiego wywieziono 220 tys. osób.

Druga — 13 kwietnia 1940r. — 320 tys. osób do Kazachstanu.

Trzecia — czerwiec-lipiec 1940r. - 240 tys. osób do Archangielska, Swierdłowska, Nowosybirska, Komi.

Czwarta — 21 czerwca 1941r. — 300 tys. osób do Krasnojarska, Ałtajska, Nowosybirska i Kazachstanu.

Paradoksalnie wybawieniem przed dalszymi zsyłkami na Wschód był wybuch wojny niemiecko-rosyjskiej w czerwcu 1941r.

Głosowi

Klara ROGALSKA, członek Zarządu Głównego Związku Sybiraków, przewodnicząca Komisji ds. Kontaktów z Zagranicą (na zdj.)

Skąd wziął się pomysł zorganizowania Marszu Żywej Pamięci?

- Chcieliśmy utrwalić w jakiś sposób tą całą Golgotę Wschodu oraz nasze przeżycia, aby nie istniały one tylko w naszych wspomnieniach i pamiętnikach, a żeby ta pamięć była żywa. Marsz to dzieło żyjących, tych który ocaleli. Wydaje mi się, że to jest tak samo ważne dla młodego pokolenia, by ono zrozumiało i zaakceptowało zarówno sens pamięci, jak i sens pojednania.

Kto był pomysłodawcą?

- Nasz poeta i rodak z Augustowa — Marian Jonkajtys, który był wywieziony z liczną rodziną do Kazachstanu. Ale mimo wszystko przeżyli, wytrwali i wrócili.

Według Pani Marsz Żywej Pamięci Polskiego Sybiru to...

- Bardzo ciężkie przeżycia... Ogromnie cieszy mnie fakt, że tak wiele młodzieży uczestniczy w marszu. Właśnie, patrząc na te młode twarze, jakby widzę samą siebie, przecież w takim samym wieku zostałam wywieziona na Syberię. Cieszę się ogromnie z życia, z tego, że wróciłam i mogę pomagać innym. Będziemy starać się to kontynuować, póki starczy sił oraz mamy nadzieję, że młode pokolenie przyjmie to wezwanie. To nie jest zwykły wykład w szkole, a żywa lekcja historii.

Parę słów dla Sybiraków...

- Cieszę się, że mimo trudności i zaistniałych komplikacji przybyli Sybiracy z Kresów. Było to wzruszające. Chciałabym przekazać wszystkim Sybirakom, że będę walczyła do końca, ile tylko mi starczy sił o to, żeby dostaliście dodatek kombatancki, przecież jesteście tacy, jak my. A to, że wróciliście na swoje ziemie, to cześć i chwała wam za to. Zawsze podkreślam, że zawdzięczamy wam zachowane kościoły i cmentarze, powstałe Domy Polskie i szkoły. Zawdzięczamy to właśnie temu pokoleniu, które powróciło z Syberii i któremu nie zabrakło odwagi bronić ziemi swoich ojców i dziadów.

Rozmawiała Iness TODRYK

Grób Nieznanego Sybiraka w Białymstoku

Niech rozdzwonią się w kościołach dzwony
Od serc naszych rozedrganych siły!
Westchnienie wiatru, w sztandarach pochylonych
Przed Krzyżem Białostockiej Mogiły!
I niech wiątr spiżowe dźwięki dzwonów
W Marsz Żałobny Chopina przemieni!
Bóg tak chciał: by prochy Sybiraków
Bezimiennych spoczęły w tej ziemi!
Białe brzozy i wierzby płaczące,
Sosny, świerki, dęby Białowieży!
Wyciągnijcie gałązki szumiące
Po te szczątki bezbronnych rycerzy...
Przywołajcie nam echa przeszłości
Swoim szumem, zapachami swymi...
Wiozą Prochy Nieznanych Sybiraków,
By spoczęły w Białostockiej Ziemi!
Nie rozwiały je w stepach burany...
Nie zmieniły w lód syberyjskie zimy...
Nie rozmyły rzek spełnione fale
Obi, Leny, Irtysza, Kołymy,
Jeniseja... Arktyczne cyklony,
Ani sztormy na Morzu Ochockim.
Wiozą Prochy Nieznanych Sybiraków,
By spoczęły w Białostockiej Ziemi!
Nie wessały je kopalnie carów...
I GUŁAG-u nie zmiażdżyły żarna...
Nie zniszczyły wyziewy uranu
Ni okrutna Biała Noc Polarna!
Od serc naszych rozedrganych siły
Rozdzwoniły się w kościele dzwony!
W Urnach — Prochy Bezimiennych Zesłańców!
Spójrzcie: kolor ich Biało-Czerwony!

Marian JONKAJTYS

Jestem partyzantem

Jestem partyzantem, to nie żaden zbój
Na mnie żołnierski wspaniały strój
Na czapce orzeł — to jest mój znak
Ten białopióry, królewski ptak.
Jestem partyzantem, to wolności duch
Gdy spotkam wroga, pozna żem zuch
Wie, że go szczędzić nie będę, nie
Zginiesz z mej ręki, ty podły psie.
Jestem partyzantem, las to mój dom
A mój karabin to istny grom.
Gdy zeń się zmierzam, z Niemca już trup
Gotuj Hitlerze dla siebie grób.
Jestem partyzantem, niebo mój dach
Przede mną wroga ogarnia strach
Za wolność Polski poszedłem w bój
Polski partyzant, nie żaden zbój.

Nadesłała Irena TITOROWA

http://glos-znad-niemna.virtualave.net

NUMIZMATYKA

Konferencja numizmatyczna

W Supraślu k. Białegostoku w dniach 5-7 września odbyła się V Międzynarodowa Naukowa Konferencja Numizmatyczna.

Konferencje tego typu tradycyjnie odbywają się raz na dwa lata. Tym razem konferencja odbywała się pod tytułem „Pieniądz i banki (tezauryzacja, obieg pieniężny, bankowość) — wspólnota dziejów".

Organizatorem konferencji wystąpiło Polskie Towarzystwo Numizmatyczne i Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Białymstoku przy wsparciu Komitetu Badań Naukowych, Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Polskiego Dziedzictwa Kulturalnego za Granicą, Urzędu Miasta Białegostoku, Centrum Edukacji Obywatelskiej Polska — Białoruś, a także pomocy finansowej Narodowego Banku Polskiego.

Do Ośrodka Wypoczynkowego „Puszcza" przyjechało ponad 60 uczestników z Polski, Białorusi, Litwy, Łotwy, Słowacji i Ukrainy. Nasz kraj na tegorocznym forum numizmatycznym reprezentowali prof. dr hab. Walenty Riabcewicz, dr Irina Kołobowa i dr Irina Maśko oraz członkowie Białoruskiego Towarzystwa Numizmatycznego mgr Wiktor Kakareko, mgr Iwan Sinczuk i mgr Wiaczesław Filinow.

Obrady konferencji

Otwarcie konferencji i obrady pierwszego dnia odbywały się w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Białymstoku. Otwierając konferencję, dyrektor Muzeum Wojska Polskiego w Białymstoku, wiceprezes ZG PTN Krzysztof Filipow powiedział: *„Dzięki takim spotkaniom można dowiedzieć się o historii bankowości, a także o tezauryzacji skarbów i obiegu pieniężnym na terenie Polski i u naszych sąsiadów".*

Obrady pierwszej sesji zagaił prezes Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego Aleksander Kuzmin. Słowo powitalne wygłosił prezydent miasta Białegostoku Ryszard Tur. Powitalny list prezesa Banku Narodowego Białorusi odczytała Irina Maśko — dyrektor Muzeum Banku Narodowego RB. Prof. dr hab. Ryszard Horodeński, rektor Wyższej Szkoły Ekonomicznej wygłosił pierwszy referat. Irina Maśko opowiedziała o mennictwie Narodowego Banku Białorusi, a także o nowych nabytkach Muzeum Banku Narodowego Białorusi. Jej wystąpienie dotyczące rzadkich monet ze zbiorów muzeum wzbudziło długotrwałą dyskusję.

W drugim dniu obrad w Ośrodku Wypoczynkowym "Puszcza", wygłoszono trzynaście referatów.

W tym dniu Wiktor Kakareko opowiedział o skarbach monet na Grodzieńszczyźnie, a Wiaczesław Filinow — o skarbach XVI w. ze zbiorów muzeum w Mohylewie.

W ostatnim dniu obrad uczestnicy konferencji wyjechali do Osowicz (zwiedzanie skansenu) i Białegostoku (zwiedzanie muzeów i otwarcie wystawy: "EURO — waluta zjednoczonej Europy").

Podsumowując wyniki konferencji mgr Jerzy Piniński powiedział, że w ciągu trzech dni wygłoszono dwadzieścia osiem referatów naukowych, w których udało się określić wspólne cechy dotyczące obiegu pieniądza, tezauryzacji skarbów i bankowości na terenach leżących pomiędzy Bałtykiem a Morzem Czarnym. Wszystkie materiały konferencji będą opublikowane.

Na pamiątkę uczestnicy konferencji otrzymali jubileuszowe monety polskie, banknoty z pamiątkowymi nadrukami, żeton wybity z okazji konferencji i literaturę numizmatyczną. Ostatni dzień obrad zakończył się wspólną zabawą przy ognisku. Konferencja przysłużyła się zaistnieniu więzi i przyjaźni pomiędzy numizmatykami sąsiadujących krajów.

Inf. wł.

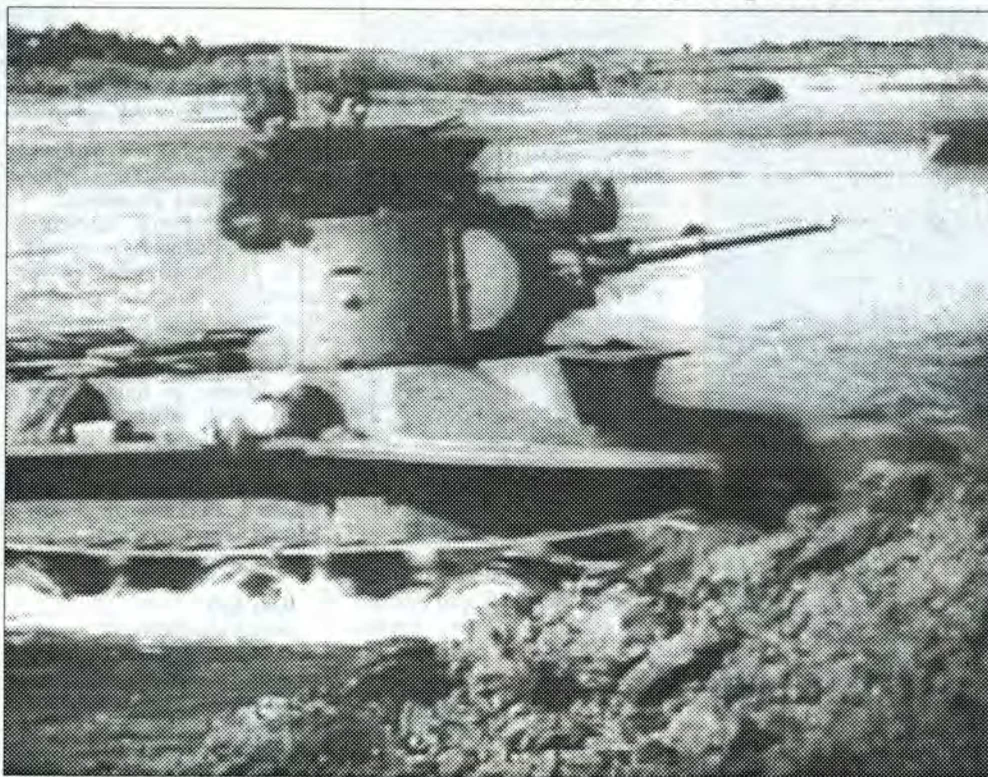
Mój wrzesień

Fragmenty wspomnień

ciąg dalszy z nr. 37

Trzeci dzień okupacji

Po okropnościach ostatnich trzech dni oblężenia w twierdzy panował spokój, przerywany jedynie nagłym pojawieniem się niemieckich patroli, które wpadały przeszukując pomieszczenia oraz najbliższe otoczenie. Następnego dnia po wkroczeniu Niemców, na podwórzu przy naszym budynku, zjawiła się większa grupa żołnierzy. Została przywieziona kuchnia polowa. Z sąsiednich budynków, z opuszczonych pomieszczeń poznosili stoły, krzesła oraz pościel. Wszystko to było wykorzystywane do urządzenia legowisk na ziemi. Odeszli po dwóch dniach. Wynieśli się, pozostawiając zgromadzony uprzednio sprzęt oraz duży bałagan. Był to dla nas już trzeci dzień okupacji. Bezpośrednio po powrocie ze schronu do mieszkania, podejmowaliśmy z siostrą próby odszukania ojca.

Łzy rozpaczy

Z naszych ustaleń wynikało, że w okresie oblężenia na pewno przebywał ze swoją kolumną transportową w twierdzy. Nie wiedzieliśmy jeszcze wówczas, że zdołał w dniu 16 września, w późnych godzinach wieczornych wycofać się w kierunku Kodnia. Z późniejszych jego relacji wynikało, że szczęśliwie, unikając masakry w rejonie Terespola (o czym już wyżej wspomniałem) kolumnie udało się w dniu 17 września i w dniach następnych dotrzeć w okolice Tomaszowa Lubelskiego. Niestety, teren ten już był zajęty przez wojska niemieckie idące z południa, ze Słowacji. Próba przebicia się kolumny na południe nie powiodła się. Żołnierze kolumny transportowej po uprzednim zniszczeniu sprzętu i broni zmuszeni zostali do poddania się. Z zapamiętanych przez moją siostrę Marię i następnie przekazanych mi informacji o ojcu wynikało, że on, stary żołnierz, związany z wojskiem od 1914r., a z brzeskimi saperami od roku 1921, w momencie niszczenia pojazdów, przeżywał w swym życiu po raz trzeci chwile słabości, połączone ze łzami. Podobno łzy pojawiły się na jego twarzy jedynie po śmierci jego matki, zgonie marszałka Piłsudskiego oraz w czasie niszczenia pojazdów. Były to łzy rozpaczy po uświadomieniu sobie bezsilności. Po dostaniu się do niemieckiej niewoli podjął wraz z dwoma kolegami udaną próbę brawurowej ucieczki. W pierwszych dniach października 1939r. pojawił się przebrany po cywilnemu w naszym domu, w Brześciu. Godzien odnotowania jest jeszcze jeden epizod związany z jego powrotem. Kiedy wracał przez Terespol, następnie przechodził po moście kolejowym trasy Terespol-Brzesć (jedynym wówczas ocalałym przejściem przez Bug), został zatrzymany przez mieszany sowiecko-żydowski patrol pilnujący mostu. Na pytanie, kim jest i dokąd idzie, oświadczył, zgodnie z prawdą, że wraca z wojny i idzie do rodziny. W tym momencie doszedł do niego Żyd-milicjant zerwał medalik wiszący na szyi i wyrzucił do wody. Dalsze losy ojca to jednak późniejsza historia.

Poszukiwania

Kontynuując z siostra poszukiwania w twierdzy, postanowiliśmy udać się na Wyspę Szpitalną do IX Szpitala Okręgowego. Mogliśmy sądzić, że w czasie działań, w okresie oblężenia mógł zostać ranny. Rozważaliśmy również taką możliwość, że wśród osób przebywających w szpitalu, ktoś może znać losy ojca. Niestety, naszą próbę dotarcia do szpitala musieliśmy zakończyć na moście przy Bramie Saperskiej. Był to, o ile wiem, jedyny most kołowy, poza mostem kolejowym oraz mostem przy Bramie Szpitalnej, który w trakcie oblężenia nie został zniszczony. Wykorzystali to Niemcy, organizując posterunek kontrolny nadzorujący ruch, jednocześnie z uwagi na znaczenie obiektu czuwający nad jego ochroną. Stojący na moście wartownik nie przepuścił nas. Musieliśmy wrócić do domu. Kolejne dni upływały nam na wędrówkach w najbliższym sąsiedztwie miejsca zamieszkania. Wszędzie spotykaliśmy ślady ostrzału artyleryjskiego. Z tego, co pamiętam, zaskakująco duża było niewybuchów oraz martwych, rozdętych krów.

Obozy jeńców

W czasie kolejnej naszej wędrówki, w dniu 22 września w godzinach południowych dotarliśmy do traktu terespolskiego, do miejsca, gdzie zlokalizowane były, o ile mi wiadomo, niektóre magazyny sprzętu saperskiego. Magazynami były parterowe, drewniane (z desek) baraki. Teren ogrodzony był płotem z drutu kolczastego.

Szliśmy z siostrą wzdłuż ogrodzenia. W pewnym momencie znaleźliśmy się na wysokości dużego placu, który znajdował się miedzy dwoma barakami. Ku naszemu zaskoczeniu, zobaczyliśmy dziesiątki polskich żołnierzy. Okazało się, że dotarliśmy do zorganizowanego przez Niemców w twierdzy etapowego, zbiorczego obozu jeńców. Ochronę obozu stanowili żołnierze Wehrmachtu. Jeden z wartowników stał na dachu baraku, drugi przy bramie ogrodzenia. W pewnym momencie zza drutów dobiegło nas wołanie: *„Marysiu, Marysiu, pozwólcie dzieci"*. Okazało się, że woła nas porucznik Mieczysław Norbert Stankiewicz, nasz sąsiad. Zbliżenie się do ogrodzenia wymagało wyrażenia zgody przez wartownika stojącego przy bramie. Siostra, która w tym czasie miała ukończoną drugą klasę Gimnazjum Polskiej „Macierzy Szkolnej" w Brześciu, gdzie nauczano m. in. języka niemieckiego, zwróciła się do wartownika. Zgodę uzyskała. Zbliżyliśmy się do drutów. Wówczas por. Stankiewicz poprosił przynieść coś do picia. Było bardzo gorąco, mimo że była to druga połowa września. Ludzie, przetrzymywani za drutami, otrzymywali zbyt mało płynów. Przeżywali katusze z powodu pragnienia. Obydwoje z siostrą natychmiast pobiegliśmy do domu, gdzie mama w błyskawicznym tempie przygotowała dwa kilkulitrowe słoiki kompotu. Wracamy ponownie pod druty. Stwierdzamy, że w czasie naszej nieobecności nastąpiły zauważalne zmiany. Na dachu baraku nie było już wartownika.

Sowiecki wartownik

Żołnierz stojący przy bramie był całkowicie inaczej ubrany. Do dzisiaj doskonale pamiętam szczegóły jego odmiennego umundurowania. Miał na sobie długi, nieobrobiony na dole płaszcz w kolorze brązowo-żółto-szarym. Płaszcz sprawiał wrażenie postrzępionego. W ręku trzymał długi karabin, do którego lufy przytwierdzony był bagnet w kształcie szpikulca o znacznej długości. Uzupełnieniem stroju żołnierza była czapka z charakterystycznym czubkiem oraz daszkiem z identycznego materiału. Nad daszkiem przyszyta była duża, czerwona gwiazda. Prawdopodobnie wyżej przedstawiony strój nic utrwaliłyby się tak głęboko w mojej pamięci, gdyby nie zdarzenie, które nastąpiło w momencie dojścia do ogrodzenia. Niosąc dwa słoiki kompotu, zbliżyliśmy się do drutów. W tym momencie słyszymy potworny ryk: „Dawaj nazad." Zobaczyliśmy skierowany w naszą stronę karabin z tym długim bagnetem. Przerażeni cofamy się. Kompotu oczywiście nie byliśmy w stanie już przekazać.

Tak wyglądał nasz pierwszy kontakt z przybyłym ze wschodu żołnierzem sowieckim. Fakt zmiany wartowników pilnujących naszych, wziętych do niewoli żołnierzy, był dla nas w tym czasie dużym zaskoczeniem. Obecnie, na podstawie dostępnych dokumentów dotyczących opisywanych faktów i zdarzeń, wiemy, że wszyscy zgrupowani w punkcie zbornym jeńcy, zostali przez Niemców przekazani stronie sowieckiej.

Wywózki

Sowieci po dokonaniu selekcji, poczynając od ostatnich dni września zaczęli wywozić więzionych w głąb Związku Radzieckiego, do licznych łagrów. Z informacji naocznych świadków wynika, że 2 października 1939r. prowadzono pod konwojem dwie kolumny naszych żołnierzy. Kolumny maszerowały ul. Kasztanową, najkrótszą trasą w kierunku rampy kolejowej, gdzie stał przygotowany skład wagonów towarowych.

Prawdopodobnie wówczas, m. in. został wywieziony nasz sąsiad, por. Mieczysław Stankiewicz. Z późniejszych ustaleń wynika, że dostał się do obozu w Kozielsku, skąd w marcu — kwietniu 1940r. trafił na miejsce kaźni w lesie Katynskim. Faktem jest, że jego nazwisko widnieje w wykazie ofiar w Katyniu.

"Sojusznicy"

Na drugi kontakt z przedstawicielami armii sowieckiej nie czekaliśmy długo. Kilka kwadransów po opisanym zdarzeniu — przepędzeniu nas przez sowieckiego wartownika — ponownie znaleźliśmy się z siostrą, o ile dobrze pamiętam również z dziećmi naszych sąsiadów, w okolicy traktu terespolskiego. Szosą, w kierunku Terespola, z głośnym chrzęstem gąsienic, jechały trzy sowieckie czołgi. W wieżyczkach czołgów siedzieli wychyleni do połowy żołnierze. Przejeżdżając obok stojących na poboczu grupek niemieckich żołnierzy machali rękoma, wymieniając wzajemnie przyjazne gesty przywitania. W pewnym momencie czołgi zatrzymały się. Wysiedli z nich pancerni, stanowiący załogi stalowych kolosów. Porównując znane mi polskie czołgi jednostki pancernej stacjonującej w okresie przedwojennym w twierdzy, w koszarach, obok bramy gospodarczej 6-go batalionu saperów, te były naprawdę olbrzymie. Staliśmy bardzo blisko miejsca, gdzie niemieccy żołnierze wymieniali wzajemne serdeczności ze swoimi sowieckimi sojusznikami. Polegało to m. in. na wzajemnym częstowaniu się papierosami. Jeden z Niemców robił pamiątkowe zdjęcia. Uwagę zwracał strój sowieckich pancernych. Ubrani byli w ciemne kombinezony, które, co było bardzo dobrze widoczne, oblepione były smarami.

Na głowach mieli charakterystyczne hełmofony, kształtem przypominające znane mi "pilotki", z przebiegającymi wzdłuż, od czoła do tyłu grubymi "wałkami". Na tle swoich sojuszników prezentowali się niezbyt okazale. Dzisiaj wiem, że byli to przedstawiciele 29 Brygady Pancernej, dowodzonej przez kombryga Siemiona Kriwoszeina, która jako pierwsza sowiecka jednostka po zdradzieckiej napaści na Polskę 17 września 1939r. dotarta do Brześcia..

Sowieckie czołgi po krótkiej przerwie, wymianie serdeczności ze zgrupowanymi na poboczu Niemcami, ruszyły z jazgotem gąsienic w kierunku Terespola. Spieszyło im się "na Arszawu".

Ostatnie chwile

Wróciliśmy do domu, przekazując mamie wszystko, co widzieliśmy. Przygnębienie zaczęło ogarniać wszystkich. Zdawaliśmy sobie sprawę, że są to ostatnie chwile naszego pobytu w twierdzy. Nie wiedzieliśmy, co czeka nas w przyszłości. Był to, jak się okazało, nasz ostatni dzień, zamykający okres beztroskich lat spędzonych w miejscu urodzenia — Twierdzy Brzeskiej. Nazajutrz, 23-go września nasza śp. mama, reprezentująca wielki hart ducha, ujawniony w późniejszych, okrutnych latach okupacji sowieckiej i następnie niemieckiej, mimo wielkich trudności, potrafiła załatwić tzw. "podwodę" (wozaka z wozem). Było to konieczne z uwagi na potrzebę przewiezienia mebli, sprzętu i wszystkich rzeczy z twierdzy do naszego domu na przedmieściu Grajewka. Dom ten wbudowali nasi rodzice w okresie przedwojennym w latach

1934-35. Była to bardzo szczęśliwa dla nas sytuacja, ponieważ mieliśmy własne mieszkanie.

Późniejsze wspomnienia, związane z powrotem naszego ojca, jego ucieczką w celu uniknięcia aresztowania z Brześcia do Terespola. Jego próba powrotu do rodziny, złapanie na granicy w rejonie wsi Wołynia, następnie po półrocznym pobycie w więzieniu w Brześciu wywiezienie do lagru na dalekiej północy (Archangielsk) to już następny rozdział, niezwiązany bezpośrednio z twierdzą. Przeżyliśmy, jak tysiące polskich rodzin, rozłąkę z najbliższym członkiem rodziny, który z zesłania już nie powrócił. Odczuwaliśmy wszystkie trudności i upokorzenia związane z panowaniem zaborców.

Zygmunt POPIEL
Dwojakość

POEZJA

My to Kresowiacy

Nie formowano nas w koszarach
Nie zdobił nas żołnierski strój
Nie spaliśmy na ciepłych narach
Ale od razu poszliśmy w bój.
My to Kresowiacy
Chłopcy Wileniacy
Idziemy śmiało w bój
Za Polski cześć za honor swój
Walczymy cały czas
Choć mało nas, choć mało nas.
A w każdym trudzie, w każdej biedzie
Gdzie trzeba było walczyć nam
Nasz wódz „Łupaszka" był na przedzie
I przed nim wiał czerwony chan.
My to Kresowiacy....
Lejemy krew, cierpimy rany
Lecz zawsze był rozbity wróg
Żodziszki, Bibki i Wodziany
I więcej zwycięstw da nam Bóg.
My to Kresowiacy...

Nadesłała Irena TITOROWA

Sprostowanie

Spotkanie kombatantów Wojska Polskiego, które miało miejsce 29 sierpnia br. w siedzibie Ambasady RP w Mińsku, było poświęcone 63. rocznicy wybuchu II wojny światowej. W spotkaniu wzięli udział kombatanci zamieszkali w mińskim okręgu konsularnym, z różnych formacji wojskowych, m.in. kampanii wrześniowej 1939r., AK, Ludowego Wojska Polskiego. Jeden z uczestników Sergiusz Kurasz mieszka w Mołodecznie. Natomiast Wiktor Wersocki, szanowany w środowisku artystycznym zarówno na Białorusi, jak i Polski malarz, posiadający odznaczenie „Zasłużony dla kultury polskiej", był dowódcą samodzielnego batalionu I Dywizji Piechoty im. T. Kościuszki.

Za nieścisłości i błędy przepraszamy.

Szanowni Czytelnicy!

Uprzejmie proszę kontakt i szczegółową informację o żołnierzu Armii Krajowej, który walczył w oddziale „Bohuna" i poległ w lesie k. wsi Dworzysk. Jego dane: **Witold KOZIOŁ ur. 09.05.1907r. w Bobrzowszczyźnie k. Indury, syn Michała i Aleksandry z domu Romaszko**. Obecnie jego zwłoki są ekshumowane i przeniesione na cmentarz rzymsko-katolicki w Sokółce.

prezes Obwodu SZ ŻAK w Sokółce p. por Władysław HORAS
16-100 Sokółka, pl. Kościuszki 15

Święto plonów

„Dożynki 2002" w Kuźnicy Białostockiej

Bądź pozdrowiona, ziemio, z dobroci Boga świat odradzająca plonami zboża, chlebnymi kłosami, wstęgami rzek, wonnymi lasami...

Dożynki w dawnej Polsce zwane również Wieńcowem (od najważniejszego ich symbolu — wieńca ze zbóż i kwiatów) lub Okrężnem (od starodawnego obyczaju jesiennego obchodzenia lub objeżdżania, czyli okrążania pól) to największe święto rolnicze, obchodzone po zakończeniu wszystkich prac w polu i po zebraniu plonów. W Polsce dożynki świętuje się od połowy XVI w. Właściciele wielkich majątków ziemskich (później także i bogaci gospodarze, zatrudniający przy żniwach robotników najemnych) urządzali je dla żniwiarzy. Żniwa były uwieńczeniem całorocznej pracy, wielkiego rolniczego trudu, od efektów którego — od ilości i jakości zbiorów — zależały warunki życia wszystkich ludzi, a zwłaszcza tych, których życie wiązało się z ziemią i uprawą roli.

Zachowana w Polsce do dzisiejszych czasów tradycja obchodzenia dożynek ma już kilka wieków. Nieco zmieniła swój charakter. Dożynki stały się świętem całego stanu rolniczego, połączonym z wielkimi festynami, wystawami, występami zespołów artystycznych. Współczesnym dożynkom towarzyszy, tak jak w przeszłości, barwny pochód w strojach regionalnych z wieńcem i chlebem upieczonym ze świeżej, tegorocznej mąki. Wszystko to można było zobaczyć 15 września w Kuźnicy Białostockiej na festynie „Dożynki 2002", uroczyste otwarcie którego rozpoczęło się wspólnym odśpiewaniem hymnu Polski i wręczeniem staroście chleba — symbolu życia. Następnie Henryk

Najpiękniejsze wieńce

Letkiewicz, wójt gminy Kuźnica Białostocka i Franciszek Budrowski, starosta sokólski, reprezentujący samorząd powiatowy, przywitali zebranych na tegorocznym festynie.

Henryk Letkiewicz w swoim przemówieniu szczególnie podziękował gościom przybyłym z zagranicy, a także sołtysom gmin, burmistrzom, wójtom, przewodniczącym Rad Miejskich i Rad Gminnych. Nie zapomniał o rolnikach i mieszkańcach wsi.

Obchody dożynkowe rozpoczynały się wiciem wieńca z ostatnich pozostawionych na polu kłosów, z orzechów, owoców, czerwonej jarzębiny, kwiatów i kolorowych wstążek. Wieńce dożynkowe, uosabiające wszystkie zebrane plony, mają zwykle kształt wielkiej korony lub koła. Wieniec niesiono do kościoła, do poświęcenia, następnie ze śpiewem w uroczystym pochodzie do miejsca świętowania dożynek. Pieśni śpiewane przez idących z wieńcem żniwiarzy opowiadały o ich trudzie i o plonach ziemi. Wieniec dożynkowy przechowywano w stodole, aż do następnego roku, do nowego siewu, a wykruszone z niego ziarno, wsypywano do worków z ziarnem siewnym.

Franciszek Budrowski w swoim przemówieniu podkreślił, że jest dumny, *„że dożynki odbywają się w Kuźnicy — w gminie typowo rolniczej, gdzie wieniec ze zbóż, symbolizujący roczny plon, przestaje już być tylko symbolem, a jest efektem trudu i potu rolnika, jego podstawą bytu. Praca rolnika zasługuje na wielkie uznanie społeczeństwa. To ciężki trud, wymagający wielu ofiar i wyrzeczeń. Wyrażam uznanie wszystkim rolnikom — niesie z godnością plon waszej pracy."*

Organizatorzy tegorocznych dożynek zapewnili przybyłym na uroczystość gościom wspaniałą zabawę, połączoną z mnóstwem występów i konkursów. Bogaty program festynu zawierał pokaz musztry orkiestry dętej z Suchowoli, występ zespołu folklorystycznego "Dębind" z Dąbrowy Białostockiej, pokaz plenerowej bajki dla dzieci "Szałaputki" w wykonaniu aktorów Teatru Lalek, występ tanecznego zespołu dziecięcego "O. K." z Kuźnicy, Scholii z Zalesia, występ zespołu śpiewaczy z Chilmon. Na "Dożynkach 2002" Białoruś godnie reprezentowały aż trzy zespoły: Młodzieżowa Orkiestra z Polskiej Szkoły w Grodnie, Polski Ludowy Zespół Pieśni i Tańca "Chabry" oraz orkiestra symfoniczna z Mołodeczna, która wystąpiła z koncertem w kościele parafialnym. Jednak największą atrakcją tegorocznych dożynek był występ zespołu "Bolivia-Peru" — potomków Inków z Ameryki Południowej. W trakcie trwania festynu odbyło się rozstrzygnięcie konkursu na najpiękniejszy wieniec dożynkowy, pokazy walk Wikingów, wybory gwiazdy wieczoru, pokaz konia sokólskiego, pokaz nałożenia makijażu, malowanie twarzy dzieciom, wystawa rolnicza, konkursy z nagrodami.

Dożynki to piękna tradycja. Jest to też dzień radości po wielkim trudzie pracy na roli, dzień radości rolników z plonów swojej pracy.

Irena KULIKOWSKA

OŚWIATA

Dobry początek

15 września po raz czwarty w Domu Polskim w Szczuczynie otworzyła swe progi Szkoła Społeczna.

Na uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego przybyli: Renisław Walter, po. Konsula Generalnego RP w Grodnie; Mirosław Bieniek, wójt gminy Siedlce; Jacek Grabiński, dyrektor Oddziału Stowarzyszenia „Wspólnota Polska" w Siedlcach, Janusz Olewiński, przewodniczący Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Internowanych i Represjonowanych oraz Edmund Chmielnicki, przedsiębiorca z Siedlec, wspierający działalność Polaków na Wschodzie.

Uczniów, ich rodziców, nauczycieli i wszystkich zgromadzonych gorąco powitał Wiktor Bogdan, po. dyrektora Domu Polskiego. *„W tym roku ponad 450 dzieci w rejonie szczuczyńskim będzie uczyć się języka ojczystego"*- zaznaczył. Konsul Renisław Walter, życzył nauczycielom *„miłych dzieci do miłej nauki"* oraz wyraził nadzieję, że uczących się języka polskiego będzie jeszcze więcej. Mirosław Bieniek, podziękował rodzicom za odwagę, iż posyłają dzieci uczyć się polskiego, podtrzymują tradycje narodowe. *— Spróbujemy nawiązać współpracę między gminą Siedlce i Szczuczynem* — oznajmił. *- Będzie ona dotyczyła przede wszystkim wymiany młodzieży. Jak powiedział Jacek Grabiński: "Dom Polski tętni życiem. Będziemy pomagać wam w miarę możliwości".* Swoją pomocną dłoń Polakom w Szczuczynie wyciągnęli Andrzej Ługowski, prezes EKO-I-MBAŁ w Siedlcach, który przekazał kserokopiarkę dla Domu Polskiego, i Maria Gieres (Bank Spółdzielczy w Siedlcach) — ufundowała przybory szkolne dla uczniów Szkoły Społecznej.

Dzieciaki z "zerówki", wyruszające w podróż po krainie języka polskiego, otrzymały piórniki i słodkie prezenty. Młodzi artyści z zespołu "Kochające Serduszka" (kier. Anna Warcaba) podarowali widzom wesołe polskie piosenki i dużo ciepłych uśmiechów. A występ zespołu "Kresowianka", którym kieruje Edward Hajdukiewicz, był po prostu wspaniały.

Olesia KARPUK

WAKACJE

Niezapomniane wrażenia

Błękitne morze, złote słońce, niepowtarzalne widoki, plaża nadbałtycka, dużo-dużo zabawy, przyjemności, wrażeń...

W sierpniu grupa młodzieży z Witebska, Orszy i Połocka przez dwa tygodnie odpoczywała na koloniach w Jastarni na Półwyspie Helskim.

Mieszkaliśmy w domkach letniskowych nad Bałtykiem w ośrodku wypoczynkowym, prowadzonym przez ks. Edwarda Konkola. Wykorzystywaliśmy dobrą pogodę na kąpiele i opalanie. Zorganizowano dla nas wycieczki. Na początku zwiedziliśmy okolice Jastarni i cały Półwysep Helski. Podziwialiśmy wspaniałe widoki z latarni morskiej, byliśmy w fokarium, gdzie z ciekawością podziwialiśmy te wspaniałe zwierzęta, spacerowaliśmy ulicami miasta. Bawiliśmy się w lunaparku we Władysławowie. Niezapomniane wrażenia pozostawiła w nas wycieczka do Gdańska i Gdyni, gdzie zwiedzaliśmy najstarsze zabytki: Ratusz, dwór Artura i in. Na gdańskiej starówce zachwycaliśmy się przepięknymi kamieniczkami, fontanną Neptuna. Oprócz tego pływaliśmy prawdziwym statkiem, każdy z nas miał okazję spróbować siebie w roli nawigatora.

Tak spędzone wakacje sprawiły, że wypoczęci, z nowymi siłami wkraczamy w nowy rok szkolny. Pobyt w Polsce posłużył pogłębieniu wiedzy o kraju, jego tradycjach i kulturze, zachęcił do dalszej nauki języka polskiego. Dla wielu z nas było to pierwsze spotkanie z Polską. Najlepsze wspomnienia o tym kraju zachowają się w naszych sercach.

W imieniu całej grupy opiekunowie Halina KOZŁOWA i Emma ŁAPKO

PYTANIE-ODPOWIEDŹ

Często jeżdżę do Polski i chciałbym dowiedzieć się na podstawie jakich dokumentów prawnych odbywa się rewizja osobista i jak powinna być przeprowadzana.
Wasyl R. Grodno

Zgodnie z art. 50 Kodeksu Celnego Białorusi rewizja osobista jest nadzwyczajną formą kontroli celnej i może odbywać się tylko po przedstawieniu przez celników odpowiedniego rozporządzenia podpisanego przez kierownika organu celnego lub jego zastępcę. Rewizja osobista jest przeprowadzana przez celnika w obecności dwóch świadków, w izolowanym pomieszczeniu, które powinno odpowiadać normom sanitarno-higienicznym. Badanie ciała może być przeprowadzane wyłącznie przez lekarza. Po przeprowadzeniu rewizji, niezależnie od jej wyników, powinien być spisany protokół, który musi być podpisany przez celnika, dwóch świadków i osobę, którą poddano rewizji osobistej.

Swoje pytania czytelnicy Głosu mogą nadsyłać listownie pod adresem redakcji lub telefonicznie pod numer tel.: 723169

Rubrykę prowadzi Andrzej ODLANICKI

KONKURS

„Historia Bliska"

Fundacja im. Stefana Batorego oraz Ośrodek KARTA ogłaszają siódmy konkurs dla uczniów gimnazjów i szkół średnich poświęcony historii „najbliższej". Zapraszamy młodzież do samodzielnych badań nad historią najnowszą, we własnym otoczeniu.

Temat konkursu 2002/2003:

Ludzie w ruchu — migracja, awans, degradacja społeczna 1914-1989

Uchodźcy, wypędzeni, bezpaństwowcy — to masowe zjawisko we współczesnym świecie. Szczególnie w Europie XX wieku. Ucieczki przed nazizmem, przed „czerwonym terrorem", czystki etniczne, ustanawianie czy przesuwanie granic, wysiedlenia czasów wojen i w okresach powojennych, aż po doświadczenia narodów Jugosławii w latach 90. — tragedie te stały się udziałem olbrzymich rzesz mieszkańców naszego regionu.

Głębokie zmiany nastąpiły w życiu milionów ludzi również na skutek przemian ustrojowych, procesów urbanizacji i industrializacji; awansu społecznego jednych, degradacji innych, wreszcie świadomego niszczenia całych grup społecznych — identyfikowanych z „burżuazyjną" Polską — przez władze powojenne. Procesy te prowadziły do głębokich przeobrażeń w całym społeczeństwie, jego świadomości i poczuciu tożsamości.

Pragniemy, aby uczestnicy tegorocznego konkursu podjęli próbę zbadania i opisania, na podstawie doświadczeń wspólnoty lokalnej, środowiska, z którego się wywodzą bądź w którym żyją, losów i dramatów ludzi uwikłanych w te historyczne przemiany.

Na konkurs nadsyłane mogą być wyłącznie prace oryginalne, oparte na samodzielnie zebranych, wcześniej nie publikowanych materiałach źródłowych (wywiady, kwerendy w archiwach domowych czy publicznych); powinny zawierać krytyczną ocenę wiarygodności źródeł, dowodzić zdolności wyciągania wniosków. Ważna jest również atrakcyjność prezentacji wyników badań.

Dopuszczalne są różne formy prac konkursowych: opracowany zbiór dokumentów; zdobyta i krytycznie opracowana relacja świadka lub świadków historii; zbiór zdjęć z autorskim opisem i komentarzem, opracowany dziennik czy pamiętnik; amatorski film video czy audycja radiowa; dopuszczalne są również inne formy, także mieszane.

Praca może być podejmowana indywidualnie bądź grupowo (do 6 osób), pod opieką dorosłych lub samodzielnie.

Termin nadsyłania prac — do 20 lutego 2003r.

Konkurs zostanie rozstrzygnięty do 10 czerwca 2003r, po czym nastąpi ogłoszenie wyników i rozdanie nagród.

Jury przyzna uczniom nagrody i wyróżnienia indywidualne i zespołowe, a nauczycielom wspierającym uczniów — wyróżnienia specjalne. Na nagrody i wyróżnienia Fundacja Batorego przeznaczyła 66.000 zł.

Nadesłane prace dopełnią kolekcję „Historii Bliskiej" w Ośrodku KARTA, dostępną dla zainteresowanych badaczy i wydawców. Przewidywana jest prezentacja prac lub ich fragmentów w Internecie oraz ewentualnie w czasopismach ogólnokrajowych i lokalnych.

Szkołom, które zadeklarują do 30 września br. zamiar uczestniczenia w konkursie — wyślemy komplety niezbędnych materiałów informacyjnych i instruktażowych. Te, których uczniowie wzięli udział w którymś z sześciu poprzednich konkursów, otrzymają materiały bez zgłoszenia.

Zgłoszenia i prace należy nadsyłać pod adresem: Ośrodek KARTA, 02-536 Warszawa, ul. Narbutta 29, gdzie można także uzyskać wszelkie wyjaśnienia: tel. (0-px-22) 848-07-12; faks 646-65-11; e-mail: historia. bliska@karta. org. pl

Informacje o konkursach „Historii Bliskiej" można znaleźć również w Internecie pod adresem www. karta. org. pl

Prezes Fundacji im. Batorego Aleksander SMOLA
Prezes Ośrodka KARTA Zbigniew GLUZA

PORADY

Co mamy przechowamy

Pragnę podzielić się z wami doświadczeniem w przechowywaniu jabłek. Jest to bardzo łatwy sposób, nie wymagający nakładów finansowych. Kupić należy tylko folię. Należy wybrać najwyższe miejsce w sadzie, żeby nie zamakało w czasie deszczów. Rozścielić dość dużą warstwę słomy i wysypać na nią jabłka, jak ziemniaki. Z nadejściem mrozów należy ocieplić kopiec szmatami, słomą i przykryć folią, żeby zabezpieczyć przed opadami. Z biegiem czasu folia przymarznie do ziemi i powstanie swoisty mikroklimat. Jak się mówi, prościej nie bywa. Żeby mieć cały czas dostęp do jabłek, należy w jednym miejscu oderwać folię od ziemi, ale później starannie to miejsce zabezpieczyć.

Jabłka można tez przechowywać na strychu, ale już w niedużych ilościach. Należy je poukładać i ocieplić papierami i szmatami. Taki sposób przechowywania owoców zabezpieczy je aż do wiosny.

Henryk GOJ

Gejzer humoru i dowcipu

Sto lat!

Hermenegilda Kociubińska, Sierotka, Żona Wacia, Hrabina Tyłbaczewska, Kobieta Pracująca — te i inne postacie literackie i filmowe prawdopodobnie nigdy by nie powstały, gdyby dziewięćdziesiąt lat temu nie przyszła na świat Irena Kwiatkowska. Z okazji jej jubileuszu w warszawskim Teatrze Polskim odbyła się Wielka Gala Urodzinowa zatytułowana „Kabaret Starszej Pani".

Jubilatka, Irena Kwiatkowska

Irena Kwiatkowska to artystka wszechstronna, obdarzona rzadkim talentem komicznym. Świetnie sprawdza się w monologach, skeczach, piosenkach i na planie filmowym. Zawdzięczamy jej niezapomniane kreacje, m.in. Kobietę Pracującą z serialu „Czterdziestolatek" czy Panią Jankowską z „Wojny Domowej".

Swoją przygodę ze sceną Kwiatkowska rozpoczęła przed II wojną światową, uczęszczając do Państwowego Instytutu Sztuki Teatralnej w Warszawie. Po wojnie związała się z krakowskim kabaretem „Siedem Kotów", grała na deskach Teatru Klasycznego i Teatru Współczesnego w Warszawie. Występowała też w teatrach rozrywkowych: „Kwadracie", „Komedii", „Syrenie". Wciąż można ją oklaskiwać na deskach Teatru Polskiego w Warszawie np. w spektaklu „Zielona Gęś" K. I. Gałczyńskiego.

Sławę przyniosły jej występy w Kabarecie Starszych Panów Jerzego Wasowskiego i Jeremiego Przybory. Występowała też w kabaretach „Dudek" i „Szpak".

WIADOMOŚCI/AD

UWAGA!

Konkurs erudyty — II

Podajemy pytania do kolejnego konkursu erudyty na, odpowiedzi czekamy do 25 września. Na zwycięzców czekają nagrody książkowe. Życzymy powodzenia!

1. *Kto odkrył drogę morską do Indii?*
2. *W jakim mieście urodził się Jan Paweł II?*
3. *Jak się nazywają najwyższe na świecie góry?*
4. *Nad jaką rzeką leży Wrocław?*
5. *Jak się nazywa najwyższy szczyt w Europie?*
6. *Jak się nazywa wysunięty najdalej na północ punkt Polski?*
7. *Które państwo leży bardziej na południe: Nowa Zelandia czy Peru?*
8. *Jakim językiem posługują się Austriacy?*
9. *Jakie państwa tworzą Benelux?*
10. *Do jakiego państwa należy Korsyka?*

KARTKI Z KALENDARZA

24.09.1821 - Urodził się **Cyprian Norwid**, poeta, dramatopiszarz i prozaik.

26.09.1815 - Cesarz Austrii Franciszek I, król Prus Fryderyk Wilhelm III i car Rosji Aleksander I podpisali w Wedniu traktat zwany *Świętym Przymierzem*.

27.09.1331 - Król Władysław Łokietek odniósł znaczące zwycięstwo nad Krzyżakami.

27.09.1939 - Kapitulacja Warszawy.

28.09.1919 - W Ryni k. Bobrujska poległ dowódca I. Dywizji Strzelców Wielkopolskich gen. dyw. **Filip Dubiski**.

28.09.1939 - Powstanie w Warszawie konsipacyjnej organizacji pod nazwą **Służba Zwycięstwu Polski**.

Różne

Matrymonialne

Gulasz wieprzowy z grzybami

500 g mięsa wieprzowego, 2 cebule (200g), 200 g borowików, kurek lub pieczarek, 1/2 szklanki śmietany, 5 łyżek oleju, 2 łyżki mąki pszennej, 1 łyżka natki pietruszki, 3 ziarna ziela angielskiego, 1 liść laurowy, sól, pieprz

Mięso umyć, osuszyć, pokroić w kostkę, oprószyć solą i pieprzem, obtoczyć w mące, zrumienić na 3 łyżkach oleju i przełożyć do garnka. Cebule obrać i pokroić w kostkę. Grzyby oczyścić, umyć, pokroić na kawałki, wraz z cebulą usmażyć na pozostałym oleju i dodać do mięsa. Dodać ziele angielskie, liść laurowy i zalać 2 szklankami wrzątku. Doprawić solą i pieprzem. Dusić do miękkości. Na końcu wymieszać ze śmietaną. Gulasz podawać posypany natką pietruszki, z dowolnym makaronem lub kaszą ugotowaną na sypko.

Cennik
życzeń, podziękowań, ogłoszeń drobnych

cena (z podatkiem VAT) za 1 linijkę umowną (28 znaków — liter):

tekst	mniej niż 300 zn.	więcej niż 300 zn.	komercyjne
zwykłe	360 rub/ lin;	320 rub/ lin;	500 rub/lin;
pogrubioną czcionką	460 rub/ lin;	420 rub/ lin;	540 rub/lin;
w czarnej ramce	420 rub/ lin;	400 rub/lin;	520 rub/lin;
w czerwonej	460 rub/ lin;	440 rub/lin;	540 rub/lin;
matrymonialne	500 rub/ lin;	480 rub/ lin;	

nekrologi na stronie 5 o rozmiarze 81x 30 mm 2500 rub

Numer konta Biełinwiestbanku w Grodnie: 3015204440014, kod 705

Redakcja **Głosu znad Niemna** uprzejmie prosi autorów, którzy nadsyłają swoje materiały pod adresem redakcji, o podanie swoich danych (nazwisko, imię, imię ojca, adres zamieszkania) oraz danych paszportowych w celu naliczania honorariów.

Gratulacje

W dniu urodzin
Szanownej i Kochanej
Klarze ROGALSKIEJ

za serce pełne dobroci i ciepła, którego wystarcza Sybirakom i dzieciom z „Koła Miłosierdzia", za stracone zdrowie i nerwy, wypraszając po grosiku na pomoc potrezbującym, składamy najserdeczniejsze życzenia: dużo zdrowia, niewyczerpanych sił, pogody ducha, życzliwości i zrozumienia ludzi. Niech Matka Boża zawsze będzie obok i osłania swym płaszczem

w imieniu Sybiraków na Białorusi i "Koła Miłosierdzia" przy ZPB w Grodnie Halina JAKOŁCEWICZ

Czcigodnemu Ojcu
Bogusławowi WÓJTOWICZOWI

z okazji imienin składamy serdeczne życzenia: dużo zdrowia, długich i pogodnych lat życia. Serdecznie dziękujemy Ci za pracę w naszej parafii, za prowadzenie nas drogą Bożą. Niech dobry Bóg i Matka Najświętsza błogosławią Ci w dalszej pracy kapłańskiej

wierni III zakonu z parafii w Holszanach

Z okazji urodzin
Klarze ROGALSKIEJ

składamy moc najserdeczniejszych życzeń: dużo zdrowia, pomyślności, sukcesów w pracy, uznania od otoczenia i opieki Bożej

ZG ZPB oraz redakcja Głosu

Kochanemu mężowi,
tatusiowi i dziadkowi
Albinowi KLIMOWICZOWI

z okazji urodzin moc najserdeczniejszych życzeń: zdrowia, pogody ducha, pogodnych i szczęśliwych lat życia. Niech Pan Bóg błogosławi, a Matka Boża strzeże od złego

kochający: żona, dzieci oraz wnuki

Podziękowania

Z całego serca pragniemy podziękować organizatorom i sponsorom wyjazdu grupy dzieci i młodzieży z Białorusi do Jastarni na Półwyspie Helskim: **Michałowi SZOSTAKOWI**, prezesowi Stowarzyszenia Przyjaciół Ziemi Grodzieńskiej i Wileńskiej w Gdańsku, ks. **Edwardowi KĄKOLOWI**, gospodarzowi ośrodka wypoczynkowego, pracownikom Ambasady RP w Mińsku, **Alicji GAŁUSTOWEJ**, prezes Obwodowego Oddziału ZPB w Witebsku oraz **wszystkim, którzy przyczynili się do zorganizowania naszego wyjazdu**

w imieniu całej grupy opiekunowie Halina KOZŁOWA i Emma ŁAPKO

Czy pamiętasz, że...

23 września - Bogusława, Tekli
24 września - Gerarda, Hermana
25 września - Władysława, Aurelii, Kleofasa
26 września - Teresy, Kosmy, Damiana
27 września - Wincentego, Justyny
28 września - Wacława, Tymona
29 września - Michała, Gabriela, Rafała

Uśmiechnij się

Na środku alejki parkowej stoi młody policjant i płacze. Przechodzień pyta go, czy może pomóc.

- Ach, proszę pana, zgubił się mój pies patrolowy.

- Nie ma się pan czym przejmować. Z pewnością znajdzie drogę na posterunek.

- Tak. On na pewno, ale ja?

***

Policjant zatrzymuje kobietę, która zbyt szybko jedzie samochodem.

- Nie widziała pani znaku ograniczenia prędkości?!

Kobieta nachyla się, zagląda pod siedzenie, wyciąga białą laskę i mówi:

- Ja jestem niewidoma...

Policjant:

- A to przepraszam bardzo...

***

Żona Kowalskiego obchodzi w jednym dniu urodziny i imieniny. Kowalski ma kłopot: brakuje mu pieniędzy, a chciałby małżonce sprawić jakąś niespodziankę...

- Kochanie! Nie zapomniałem o dzisiejszych uroczystościach! Mam dla ciebie podwójny, urodzinowy i imieninowy prezent!

- Tak? A co to może być?

- Dwie bawełniane rękawiczki...!

***

Nauczyciel polecił uczniom napisanie wypracowania na temat: „Jak trzeba się uczyć?".

Jasio napisał:

- Im więcej się człowiek uczy, tym więcej umie. Im więcej umie, tym więcej zapomina. Im więcej zapomina, tym mniej umie. Im mniej umie, tym mniej zapomina. Więc po co się uczyć?!

Tygodnik jest wspierany przez Senat RP oraz Fundację "Pomoc Polakom na Wschodzie"

Wydawca: SZ „Związek Polaków na Białorusi"
Adres redakcji: 230023 Grodno ul. Dzierżyńskiego 32
Tel. (0152) 72-31-69, fax. (0152) 72-0075
e-mail: glosznadniemna@mail. grodno. by
glosznadniemna@yahoo. com
Internet: http: //glos-znad-niemna. virtualave. net
Redaktor naczelny: Andrzej Dubikowski
Redaktorzy: Tatiana Zaleska (zastępca redaktora naczelnego), Alicja Samiec (sekretarz redakcji), Halina Ejsmont, Ryszard Karaczun, Andrzej Poczobut, Iness Todryk (redaktor wydania)
Fotograf: Jarosław Waniukiewicz

Korekta: Helena Bohdan
Obsługa komputerowa: Jolita Oniśko
Prenumeratę: można zamówić w każdym urzędzie pocztowym na Białorusi (do dnia 15 każdego miesiąca). Prenumeratę w Polsce przyjmują placówki Ruchu S. A. Indeks w Polsce 329258
Cena gazety w prenumeracie miesięcznej wynosi 942 BYB, w sprzedaży w kioskach — 180 BYB.

Рэгістрацыйнае пасведчанне № 685. Індэкс 63863
Аб'ём выдання - 3 друкаваныя аркушы
Заказ № - 3060. Наклад 6000 асобнікаў.
Штотыднёвік "Глос знад Немна"(на польскай мове)
ISSN 1563-3233
Адрас рэдакцыі:230023 Гродна вул. Дзяржынскага, 32
Друк: Гродзенскае абласное ўнітарнае паліграфічнае прадпрыемства "Гродзенская друкарня"
Гродна вул.Паліграфістаў, 4
Падпісана да друку 19.09-.2002 у 15.00
Якасць друку адпавядае якасці прадстаўленых рэдакцыяй дыяпазытываў.

Bądźmy w kontakcie

Czekamy na Państwa telefony od godz. 9.00 do 18.00, od 18.00 do 9.00 możecie Państwo zostawić wiadomość na automatycznej sekretarce.

tel. (0152) 72-31-69